

Číslo a názov programu:

2002/000.610-03

Ďalšia integrácia rómskych detí v oblasti vzdelávania a zlepšenie životných podmienok

Názov projektu:

Integrácia rómskych detí do štandardných základných škôl

**UČEBNÝ PLÁN
A
UČEBNÉ OSNOVY
PRE 1. A 2. ROČNÍK TRANZITÍVNEJ TRIEDY
ŠPECIÁLNEJ ZÁKLADNEJ ŠKOLY**

Doc. PaedDr. Katarína Majzlanová, PhD.

PaedDr. Alica Petrasová, PhD.

PhDr. Eva Končoková

PhDr. Daniela Čechová, PhD.

Mgr. Miroslava Čerešníková

2006

O B S A H

UČEBNÝ PLÁN PRE 1. A 2. ROČNÍK TRANZITÍVNEJ TRIEDY	3
---	----------

UČEBNÉ OSNOVY PRE 1. ROČNÍK TRANZITÍVNEJ TRIEDY

Úvod.....	4
Slovenský jazyk a literatúra.....	6
Matematika.....	14
Prvouka.....	21
Hudobná výchova.....	28
Výtvarná výchova.....	31
Telesná výchova.....	34

UČEBNÉ OSNOVY PRE 2. ROČNÍK TRANZITÍVNEJ TRIEDY

Slovenský jazyk a literatúra.....	36
Matematika.....	42
Prvouka.....	46
Hudobná výchova.....	58
Výtvarná výchova.....	60
Pracovná výchova.....	64
Telesná výchova.....	69

Učebný plán pre 1. a 2. ročník tranzitívnej triedy

Vyučovací predmet	1. ročník	2. ročník
Slovenský jazyk a literatúra	7	7
Jazyková zložka	1	3
Čítanie	3	1
Písanie	2	2
Literárna zložka	1	1
Matematika	4	5
Prvouka	2	2
Hudobná výchova	2	2
Výtvarná výchova	2	1
Pracovné vyučovanie	-	2
Telesná výchova	3	3
SPOLU	20	22
Individuálna logopedická starostlivosť (ILS)	2	2

Poznámky:

1. Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má 4 zložky: **jazykovú zložku, čítanie, písanie a literárnu zložku.**
2. Počet vyučovacích hodín určených pre jednotlivé **zložky predmetu slovenský jazyk a literatúra je orientačný**, nakoľko ich obsah vzájomne súvisí a činnosti sa prelínajú.
3. **Rámcové učebné osnovy predmetu ILS schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky pod číslom CD-2004-12008/23599-1:095 dňa 18. augusta 2004 s platnosťou od 1. septembra 2004.** Uvedené rámcové osnovy predmetu ILS sú zverejnené na webovej stránke ŠPÚ [www.statpedu.sk/pedagogická dokumentácia /špeciálne školy](http://www.statpedu.sk/pedagogicka_dokumentacia/speciálne_školy) a triedy.

Učebné osnovy pre 1. a 2. ročník tranzitívnej triedy

Úvod

Nástup do školy je významným medzníkom v živote každého dieťaťa. Kritériami školskej pripravenosti je dosiahnutie fyzického veku (6 rokov), telesnej zrelosti a psychickej vyspelosti, ktorá zahŕňa kognitívnu, emocionálnu, sociálnu oblasť a pripravenosť na plnenie povinností. Ak žiak v niektorej z uvedených oblastí nedosahuje primeranú úroveň, môže vykazovať nedostatky v oblasti poznávacích procesov, adaptačné problémy atď.

Vývinové zákonitosti a osobitosti sú u každého jednotlivca individuálne. Je dôležité, aby sa učitelia vedeli orientovať v jednotlivých vývinových štádiách dieťaťa, aby špecifické zvláštnosti a odlišnosti zohľadňovali v požiadavkách, v postupoch i v prístupoch pri dosahovaní výchovno-vzdelávacích cieľov. Učiteľ by mal poznať sociálne a životné podmienky ako aj úroveň jazykovej vyspelosti žiakov (slovenský jazyk, rómsky jazyk), nakoľko prípadné problémy v chápaní pojmov a vyjadrovaní pri nedostatku znalosti vyučovacieho jazyka môžu mať vplyv na ich školskú výkonnosť.

Šesťročné dieťa je vnímavejšie a oveľa citlivejšie reaguje na svoj materinský jazyk i v prípade, že pozná aj inú reč a dostáva nové podnety. Významné poslanie v školskom prostredí má rómsky asistent učiteľa, ktorý môže žiakovi pomôcť lepšie porozumieť obsah úloh a prekonávať počiatočné bariéry v komunikácii. V období nástupu detí do školy je dôležité poskytnúť im dostatok času na socializáciu a adaptáciu, uplatňovať hrové formy činnosti.

Cieľom výchovy a vzdelávania v tranzitívnej triede je rozvíjať individuálne schopnosti a predpoklady žiakov tak, aby si osvojili vedomosti, zručnosti a návyky pre prípravu na prechod do základnej školy pri súčasnom pôsobení na utváranie dobrého vzťahu k sebe samému, k rodine, ku škole, k okoliu, k životnému prostrediu.

Tranzitívna (prechodná, prestupná) trieda je vytvorená na základe plnenia programu projektu Phare, ktorého cieľom je integrácia/reintegrácia rómskych žiakov zo špeciálnych základných škôl do základnej školy bežného typu. Ide o deti, ktoré v dôsledku sociálneho znevýhodnenia (nízka životná úroveň, zdravotné problémy...) a nedostatočného ovládania vyučovacieho jazyka, nie sú spôsobilé v 1. ročníku základnej školy zvládnuť požiadavky a tempo osvojovania si poznatkov a zručností.

Učebné osnovy v tranzitívnej triede sú modifikáciou učebných osnov pre 1. stupeň základnej školy (z r. 1977) a pre 1.-9. ročník osobitnej školy (z r. 1994), s dôrazom na základné sociálne zručnosti a spôsobilosti. Dôležitým ukazovateľom pri ich tvorbe boli cieľové požiadavky a štandardy na zvládnutie učiva v základnej škole, ako aj skúsenosti učiteliek a odborníkov v priamej práci so žiakmi.

Učebné osnovy pre 1. a 2. ročník tranzitívnej triedy špeciálnej základnej školy zohľadňujú vývinové požiadavky, potreby a odlišnosti medzi jednotlivými žiakmi, kladú dôraz na multikultúrnu dimenziu výchovy a vzdelávania so zohľadnením kultúrneho dedičstva rómskeho spoločenstva. Ide o systémový prístup, v ktorom významnú úlohu má špeciálny pedagóg, rómsky asistent učiteľa, úzka spolupráca školy s rodinou žiaka a komunitou, špeciálnej a základnej školy, odborníkov (experti projektu, pedagogicko-psychologické poradne, Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie, Štátny pedagogický ústav, Nadácia Škola dokorán) s oboma typmi škôl, s Ministerstvom školstva Slovenskej republiky a s Úradom vlády Slovenskej republiky, ako aj efektívne využívanie vyučovacích metód a špeciálnych pomôcok, individuálnych vzdelávacích plánov.

Východiskom pre tvorbu individuálnych vzdelávacích plánov, okrem cieľov vzdelávania, sú individuálne predpoklady žiaka so zohľadnením jeho životných podmienok (individuálne tempo, rodinné prostredie).

V učebných osnovách pre 1. a 2. ročník tranzitívnej triedy sú dané tematické celky, ktoré učiteľ môže v časovo tematických plánoch tvorivo realizovať, rozvíjať a konkretizovať.

Dôležitým predpokladom sú medzipredmetové vzťahy, využívanie alternatívnych foriem a metód, ako aj cielené využívanie špeciálnych pomôcok pri vyučovaní.

Okrem aplikovania didaktických zásad (názornosť a primeranosť, porozumenie a poznávanie, rozvoj schopností a zručností atď.), dôležité je vytvoriť v triede priateľskú atmosféru, prostredie, v ktorom sa žiaci cítia bezpečne, uvoľnene, kde vládne vzájomná akceptácia, pocit radosti z tvorby, činnosti a úspechu.

Významnou súčasťou učebnej činnosti je kontrola práce, hodnotenie výkonov a poskytovanie spätnej väzby žiakovi. Sebaobraz žiakov v mladšom školskom veku závisí od hodnotenia iných ľudí (predovšetkým rodičov a učiteľa) a do značnej miery ovplyvňuje školské úspechy (a naopak). Ak žiak zažíva úspech, zvyšuje sa jeho sebadisciplína, vytrvalosť, schopnosť prekonávať prekážky. Aj keď u žiaka prevažujú poznávacie motívy – proces učenia, potreba poznávania a sebauplatnenia, školské výsledky vo významnej miere ovplyvňujú podobné očakávania rodiny od žiaka. Strach zo školy môže byť podmienený aj vrodenu precitlivosťou, senzitívnym prežívaním nových, neznámych situácií, ale aj negatívnymi skúsenosťami a obavami z neúspechu.

Učebné osnovy pre tranzitívnu triedu je potrebné chápať ako systém, ktorý umožňuje postupné získavanie vedomostí, zručností a návykov, systém, ktorý je otvorený pre nové podnety, návrhy, skúsenosti, s možnosťou ich zdokonalenia, vylepšenia. Efektívnosť a ďalšie možnosti realizácie učebných osnov najlepšie preukáže a overí priama práca so žiakmi.

Slovenský jazyk a literatúra
1. ročník
(7 hodín týždenne, 231 hodín ročne)

Ciele

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry v 1. ročníku tranzitívnej triedy je osvojiť si základy čítania a písania, rozvíjať schopnosť vyjadrovania a rečovej kultúry.

V 1. ročníku tranzitívnej triedy sa kladie dôraz na porozumenie počutého slova, rozvoj aktívnej slovnej zásoby, komunikáciu s okolím. U žiakov, ktorí neovládajú slovenský jazyk v dostatočnej miere, je dôležité vzbudiť záujem o osvojovanie si slovenského jazyka pomocou aktivít, ktoré sú pútavé a aktivizujúce (hry, dramatizácia, neverbálne techniky a pod.). Zvlášť sa venuje pozornosť vnímaniu hlások, slov a viet a ich porozumeniu. Témy by mali byť primerané, korešpondujúce s doterajšími skúsenosťami a poznatkami žiakov. Pozorovaním okolitej skutočnosti a pomocou obrázkov žiaci poznávajú a pomenúvajú predmety a činnosti. Od rozlišovania predmetov a javov sa prechádza k formulácii slov, jednoduchých viet, k nácviku priamej komunikácie – pozdravy, požiadanie, poďakovanie a pod.

Vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra má v 1. ročníku štyri zložky.

Úlohou **jazykovej zložky** je rozvíjať a spresňovať zmyslové vnímanie žiakov. Zmyslovými hrami a cvičeniami sa zlepšuje schopnosť žiakov diferencovať zvuky, poznávať a porovnávať veľkosť, farbu, tvar, vôňu a chuť predmetov. Žiaci sa učia zamerať svoju pozornosť na predmety, javy a situácie a postrehnúť rozdiely, zmeny, vzťahy a časovú následnosť.

Pri rozvíjaní návykov **čítania** žiakov sa využívajú hry a špeciálne cvičenia na rozvíjanie sluchového a zrakového vnímania, priestorovej predstavivosti, analýzy a syntézy slov. Žiaci sa oboznamujú so samohláskami a spoluhláskami, učia sa čítať jednoslabičné, dvojslabičné a viacslabičné slová, vety, súvislý text – postupne si osvojujú návyky samostatného čítania.

Pri získavaní základov **písania** sa kladie dôraz na rozvíjanie jemnej motoriky a pohybovej koordinácie pomocou prípravných hier a cvičení. Postupne od hrových foriem činností sa prechádza k zvyšovaniu nárokov na kvalitu písania.

Dôležitou zložkou vo vyučovaní slovenského jazyka je **literárna zložka**, ktorá sa orientuje na vytváranie osobného vzťahu k literatúre, na pozitívnu motiváciu žiaka s cieľom rozvíjať estetické cítenie, osvojovať si prosociálne modely správania. Cieľom literárnej zložky je oboznámiť žiakov s niektorými literárnymi žánrami, textami a viesť ich od základnej gramotnosti k získavaniu čitateľských návykov. Literatúra zohráva veľkú úlohu v chápaní multikultúrnych vzťahov, ktorých základným predpokladom je pluralita názorov a tolerancia.

Jednotlivé vyššie uvedené zložky veľmi úzko súvisia (sú prepojené). Nácvik písania sa uskutočňuje podľa postupnosti v čítaní. Pri vyvodzovaní hlások sa využívajú riekanky, rečňovanky, básne, obrázky a pod.

Obsah

Ciele slovenského jazyka a literatúry v 1. ročníku tranzitívnej triedy sa realizujú v rámci nasledujúcich zložiek:

1. Jazyková zložka
2. Čítanie
3. Písanie
3. Literárna zložka

Proces

V 1. ročníku sa súbežne vyučuje čítanie a písanie. Veľký dôraz sa kladie na grafomotorické a zmyslové hry a cvičenia, ktorými u žiakov precvičujeme motoriku rúk, pozornosť a schopnosť diferenciacie vlastností predmetov a javov. Pred nácvikom čítania a písania sa okrem rozvoja jemnej motoriky a grafomotoriky venuje dostatok priestoru nácviku sluchovej diskriminácie.

Nedostatky zrakového a sluchového vnímania sa prejavujú vynechávaním alebo výmenou písmen pri ich čítaní a písaní (niektoré príznaky vývinových porúch učenia). Po nástupe do školy prevláda neúmyselná, spontánna pozornosť, žiak má problémy s udržaním pozornosti. Pôsobením podnetov a vôle sa môže pozornosť u žiaka zmeniť na úmyselnú, zámernú. Kvalita pozornosti žiakov závisí aj od schopnosti učiteľa zaujať a zaktivizovať žiakov. Na druhej strane v dôsledku procesov vzruchu, ktoré prevládajú nad útlmovými procesmi, môže dôjsť pri výklade učiteľa k prerušeniu pozornosti u žiaka so zameraním sa na okolité dianie v triede. Príčinou môže byť ADD (porucha pozornosti) alebo ADHD syndróm (porucha pozornosti spojená s hyperaktivitou).

Žiaci sa oboznamujú s hláskami v slovách, vetných modeloch a celkoch v určitom kontexte, význam s využitím názorných pomôcok, obrázkov, dramatických aktivít (učenie sa cez vlastné skúsenosti a zážitky) s vyváženým uplatňovaním vizuálnych a auditívnych podnetov a informácií (grafické znázornenie, obrázky, pracovné listy, pomôcky, audiovizuálne pomôcky, CD a pod.).

Vhodné je začať jednoduchými úlohami, ktoré žiaci zvládajú (zážitok úspechu), využívať predmety, ktoré žiaci vedia pomenovať, opísať, poznajú ich vlastnosti, použitie, účel. Veľmi dôležité je vytvoriť uvoľnenú atmosféru pre komunikáciu pri priamej činnosti – pri hre a manipulácii žiakov s hračkami a s pomôckami s otázkami typu „Kde je bábika?“, „Kto je v domčeku?“ K rozvíjaniu rečovej produkcie sa využívajú aj obrázky, ktoré na seba nadväzujú - Kde je pes (na dvore, v búde...); Čo robí pes (beží, skáče, spí, pije vodu...).

Na rozvíjanie správnej výslovnosti, slovnej zásoby učiteľa texty čerpajú z rozprávok a z príbehov, vyžívajú informácie zo života komunity, z osláv, sviatkov a z významných udalostí v rodine. Používajú materiály obsahovo zamerané multikultúrne a bilingválne v súlade s lokálnym kontextom. Podporujú individuálne potreby, záujmy a schopnosti žiakov.

Vyučovanie jazyka slovenského a literatúry a jeho jednotlivých zložiek v tranzitívnej triede si vyžaduje individualizovaný a diferencovaný prístup so zohľadnením aktuálnych schopností žiaka, čo predpokladá využívanie rôznych spôsobov sprístupňovania učiva, učebných pomôcok a názorného materiálu, využívanie aktivít zameraných na praktické životné skúsenosti žiakov.

Zložka/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>1. Jazyková zložka</p> <p>Kontakt a komunikácia. Artikulácia a výslovnosť hlások. Tempo reči, slovná zásoba. Porozumenie reči. Samostatný verbálny prejav.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť sa zapojiť do hier na zoznamovanie a uvolnenie. • Správne artikulovať a vyslovovať jednotlivé hlásky. • Dodržiavať rytmus a tempo reči v skupine, vo dvojici a individuálne (jazykové cvičenia, rytmické hry). • Vedieť sa zapojiť do relaxačných hier a cvičení. • Vedieť sa zapájať do rozhovoru (zážitky z výletu, vychádzky a pod.). • Vedieť reagovať na otázky jednoslovnými odpoveďami, vetou, vetami. • Vytvoriť jednoduché vety na základe situačných obrázkov (z autentického prostredia). • Vytvoriť jednoduché vety na základe počutého a prečítaného textu. • Vedieť pomenovať (dať názov) obrázkov podľa jeho obsahu. 	<p>Zo strany učiteľa i asistenta učiteľa poskytovať správny rečový vzor t. j. zreteľne, prirodzene artikulovať, pomenúvať predmety i javy a komentovať činnosti. Uplatňovať multisenzoriálny prístup, t. j. predmet/jav žiakovi ukázať, pomenovať, dať ohmatať, vyskúšať funkciu, manipulovať a pod. Opakovaním známych rečňovaniek a riekaniek podporovať rečový prejav žiakov a porozumenie reči pomocou rómskeho asistenta. Opakovať otázky a inštrukcie. Využívať dramatické hry, verbálne i neverbálne hry a cvičenia na vyjadrenie pocitov, slovných obsahov, nálad (aj v materinskom jazyku). Spočiatku využívať aj neverbálne formy vyjadrovania sa – ukázať na predmet, osobu atď.</p>	<p>Šlabikár pre 1. ročník základnej školy – 1. časť (L. Virgovičová). Zásobník dramatických hier, magnetofónové nahrávky, báby, obrázkový materiál na témy prázdniny, rodina, škola, cestovanie a pod. Pracovné listy pre 1. ročník špeciálnej základnej školy - variant A (S. Škultétiová, J. Rohovská). Alternatívny šlabikár, napríklad – Veselé písmenká. Poslúchaj ma jazyček. Súbor rozprávok – knihy, CD, videokazety. Hracie karty - Pomenuj a prirad'. Flip-flop skladačky, súbor obrázkov pre najmenších. Písmenká – moji kamaráti. Čítanka pre 1. ročník základnej školy. (L. Virgovičová).</p>

Zložka/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>2. Čítanie</p> <p>Poznávanie samohlások. Rozlišovanie samohlások v slovách. Rozlišovanie krátkych a dlhých slabík, veľkých a malých písmen. Poznávanie a čítanie spoluhlások. Rozlišovanie spoluhlásky v slove, čítanie jednoslabičných slov. Grafická a sluchová analýza, syntéza slov a viet. Členenie krátkych viet na slová. Tvorenie slabík, slov a viet. Čítanie jednoduchých viet. Čítanie písaných a tlačенých písmen. Čítanie s porozumením. Splývavé čítanie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť rozoznať a správne vysloviť hlásku. • Vedieť rozlišovať hlásku na začiatku, na konci a v strede slova. • Dodržiavať rytmus a správne dýchať pri čítaní. • Tvoriť vety na základe obrázkov. • Správne doplniť dvojice slov na základe tlačенých a písaných písmen. • Vedieť rozlíšiť hlásky v slove čiarkami. • Priradovať vety k obrázkom. • Prečítať s porozumením krátky text. • Pomocou otázok vedieť porozprávať obsah textu. • Vedieť odpovedať na otázky zamerané na prečítaný text. • Dotvoriť počutý a prečítaný text. • Vedieť vyjadriť obsah prečítaného textu pomocou bábk, pantomímy, alebo improvizá- 	<p>Rozvíjať fonematický sluch. Rozvíjať sluchové a zrkové vnímanie. Precvičovať priestorovú predstavivosť a diferencované schopnosti žiakov. Zachovať postupnosť v osvojovaní hlások, využívaním rečovaniiek, riekaniiek a básní. Pri osvojovaní slabík postupovať podľa individuálnych vzdelávacích plánov. Využívať rytmické hry, dychové cvičenia a zmyslové hry a cvičenia (Čo sa zmenilo? Kto sa stratil, kto si presadol?) Poznať predmety, hračky využívané v rámci cvičení – názov, využitie, vlastnosti. Zaať s využívaním jedného obrázku, využívať obrázky s nadväzujúcim dejom. V prípade pridružených problémov u žiakov (pomalšie tempo osvojovania si poznatkov, zmyslové a iné poruchy), využívať</p>	<p>Šlabikár pre 1. ročník základných škôl – 1. časť(L. Virgovičová). Obrázkový materiál k známym rečovankám a riekankám. Maľovaná abeceda. Orffove ľahkoovládateľné nástroje. Obrázkové čítanie. Pracovné listy pre 1. ročník základnej školy (K. Varjú). Skladacia abeceda, bábk, materiál na kreslenie, rekvizity, alternatívne šlabikáre a čítanky Učíme sa čítať (K. Štefeková, R. Culková). Písmenká - moji kamaráti. Učíme sa čítať - pracovný zošit, Farebná abeceda,</p>

	<p>cie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť prikladať slová alebo vety k obrázkom. • Vedieť zopakovať prečítané vety. • Porozumieť izolovaným slovám, jednoduchým vetám. • Osvojiť si čítanie v návaznosti slov a slabík. 	<p>individuálny vzdelávací plán. Vysvetliť význam nových slov, porovnať so slovom v materinskom jazyku. Preveriť porozumenie významu textu a uplatnenie nových slov v bežnej komunikácii. Podfarbiť dej rozprávky hudobným vyjadrením.</p>	
--	---	---	--

Zložka/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>3. Písanie</p> <p>Jemná a hrubá motorika. Zmyslové hry a cvičenia. Rozvoj písacích schopností. Prípravné cvičenia – čiary, vlnovky, oblúky... Hygienické, pracovné a estetické návyky. Nácvik písania písmen. Písanie slabík, slov a viet. Opisovanie vlastných mien.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť rozlišovať predmety – pomenovanie, porovnávanie, rozdiely a zmeny. • Vedieť sa orientovať v priestore. • Dodržať správne držanie tela pri písaní • Motoricky zvládnuť koordináciu pohybu ruky pri písaní a koordináciu pohybov očí. • Vedieť spájať písmená do slabík a slabiky do slov. • Dodržiavať kvalitatívne (veľkosť, sklon....) a kvantitatívne (neverbálne techniky – napríklad ukázať na predmet, osobu...) znaky písmen (čitateľnosť, rýchlosť...). • Vedieť prepisovať a odpisovať text pomocou zrkadlovej kontroly. 	<p>Prípravné cvičenia precvičovať individuálne v spolupráci s rómskym asistentom.</p> <p>Zvládnuté cvičenia opakovať a upevňovať v zameraní sa na výsledný efekt.</p> <p>Rozvíjať obrazotvornosť, priestorovú orientáciu pri manipulácii so školskými pomôckami.</p> <p>Hry a cvičenia na orientáciu v priestore.</p> <p>Využívať rečňovanky, riekanky.</p> <p>Pozitívne stimulovať žiakov, uplatňovať metódu malých krokov.</p> <p>Precvičovať schopnosť diferencovať tvary pri hre s predmetmi.</p> <p>Precvičovať správne umiestnenie pera a zošita na lavici (akým spôsobom).</p> <p>Dbieť na správne sedenie žiakov pri písaní.</p> <p>Diktát (písmená) písať po dokončení upevnení prebratého učiva (dôležitý u žiakov je pocit úspechu).</p> <p>Modelovať písmo z drôtu, hmoty na modelovanie.</p>	<p>Šlabikár pre 1. ročník základnej školy – 1. a 2. časť (L. Virgovičová).</p> <p>a, b, c; 1, 2, 3 Experimentálny pracovný zošit pre 1. ročník základnej školy (K. Varjú).</p> <p>Alternatívne pracovné zošity na písanie prípravných cvičení.</p> <p>Plastelína, farebná abeceda, Abeceda pre Barborku, Písmenká – moji kamaráti.</p> <p>Čítanka pre 1. ročník základnej školy. (L. Virgovičová).</p>

Zložka/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>4. Literárna zložka</p> <p>Počúvanie ukážok z detskej literatúry. Priblíženie rozprávky o deťoch a zvieratách. Rozhovor o prečítanom texte. Dramatizácia. Bábkové divadlo, literárne dielo v médiu (rozhlas, diafilm, video, TV, kino). Prednes básní, rečňovaniek, riekaniek. Oboznamovanie sa s časopismi pre deti. Návšteva bábkového divadla. Rozvíjanie predstáv o knihe. Tvorivá práca s textom. Ľudová slovesnosť. Literárna gramotnosť.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť sa sústrediť na krátky text. • Voľne prerozprávať časti deja známej slovenskej a rómskej rozprávky pomocou obrázkov. • Pohybovo a slovne vyjadriť daný text. • Zvládnuť memorovanie jednoduchého textu. • Rozoznávať ilustrácie rôznych obrázkových kníh a textov. • Vedieť sa zapojiť do rozhovoru o spoločne navštívenom divadelnom predstavení. • Poznať rôzne druhy kníh – leporelá, rozprávkové a obrázkové (komiksy)... • Sústrediť na riadené čítanie (čítanie na pokračovanie, reťazové čítanie...). • Adekvátne doplniť slovom alebo kresbou text, dokončiť príbeh, odpisovať vybraný text. • Vedieť sledovať text, ktorý číta iná osoba. 	<p>Literárny text vnímať za prítomnosti rómskeho asistenta - objasniť menej známe slová, vyjadriť sa k téme. Rozprávať deťom rozprávky, príbehy. Prepojiť dej so skutočným životom. Ukážka dramatizácie pre rodičov. Poskytnúť žiakom možnosť výberu z viacerých kníh. Návštevou divadla, oboznamovaním sa s rozprávkami prostredníctvom médií rozvíjať vzťah žiakov k dramatickému umeniu. Dať žiakom možnosť výberu témy, obsahu knihy. Spoločne čítať v škole, v rodine. Prizvať rodičov na návštevu knižnice. Spolupracovať s rodinou pri tvorbe knihy – výber obrázkov, fotografií. Prehľad jestvujúcich žánrov zo školskej bibliotéky.</p>	<p>Rozprávky od D. Bangu, M. Ďuríčkovej, H. Zelinovej, E. Lackovej... Rozprávky od E. Gašparovej Živý koník, N. Tánskej Puf a Muf. Sada magnetofónových rozprávok. Sada videokaziet: V. Sutejev - Rozprávky a obrázky. Rozprávky – Domček, domček kto v tebe býva, Rukavička. Pracovný zošit Bystrozraký Filip. Obrázkový materiál: Môj prvý slovník v škôlke, Obrázky zeme, Nové obrázky pre najmenších, Knihy - Tvoj svet, Prvá encyklopédia s typmi pre zvedavé deti.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Spoznať rôzne druhy literárnych žánrov – rečňovanky, riekanky, vyčítanky, hádanky, rozprávky pod. • Výtvarne alebo inou formou (pantomimicky) znázorniť časť príbehu (obľúbená časť, začiatok, stred alebo koniec). 	<p>Rozvíjať u žiakov skúseností s dôrazom na rozšírenie zážitkovej bázy a uvedomiť si hodnotu čítania.</p> <p>Navštíviť knižnicu.</p>	
--	--	---	--

Matematika
1. ročník
(4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne)

Ciele

Cieľom vyučovania matematiky v 1. ročníku tranzitívnej triedy je hrovými formami vzbudiť u žiakov záujem o matematiku, rozvíjať schopnosti pozorovať, porovnávať a triediť, hľadať a objavovať a získané vedomosti tvorivo aplikovať pri riešení jednoduchých úloh. Žiaci majú zvládnuť čítanie a odčítanie bez prechodu cez desiatku v obore do 20 a utvoriť si základné geometrické predstavy.

Správnym využívaním medzipredmetových vzťahov a výberom námetov slovných úloh sa vytvára predstava o využiteľnosti matematiky v rozličných oblastiach života, začínajú sa formovať správne vzťahy k prírode, spoločnosti, k realite bežného, každodenného života.

Obsah

Obsah výtvarnej výchovy v 1. ročníku tranzitívnej triedy je rozdelený do šiestich tematických celkov:

1. Základné matematické predstavy a pojmy
2. Operácie s číslami 1-5
3. Sčítanie a odčítanie čísel 1- 5
4. Zavedenie čísel 6, 0, 7, 8, 9, 10
5. Zavedenie čísel do 20
6. Základné geometrické predstavy, tvary a útvary

Proces

Prvoradou úlohou učiteľa a asistenta učiteľa je utvárať rôznorodé situácie na motivovanie záujmu žiakov. Prevládať by mali hrové formy práce, individuálny prístup k žiakom, utváranie príležitostí na ich realizáciu prostredníctvom výberu činností a stvárňovania matematickej reality rozličným spôsobom, čo najnázornejšie (triedením, manipulovaním s predmetmi, pomocou hračiek s využívaním prirodzených i umelo navodených situácií, orientáciou v priestore), pretože žiak si najlepšie zapamätá to, čo dokonale prezrie a ohmatá a čo má súvislosť s prežitou situáciou. Len postupne prechádza do roviny abstrakcie.

Priestorové predstavy u žiakov (spočiatku s tým majú problémy), možno rozvíjať praktickými skúsenosťami a príkladmi.

Pri osvojovaní si pojmov a riešení matematických príkladov, kognitívnych prejavoch je dôležité rešpektovať individuálne odlišnosti žiakov (osobné tempo a zameranie na presnosť môže byť u niektorého žiaka tzv. reflexívne – pomalšie, ale presnejšie alebo impulzívne – rýchle, ale menej presné).

Do činností učiteľ sa snaží zapájať aj rodičov napríklad prípravou jednoduchých pomôcok na matematiku, poskytnutím materiálu z komunity, prizvaním na ukážku vyučovacej hodiny alebo iného podujatia v škole. Úspešnosť žiaka je podmienená rešpektovaním individuálneho tempa a podporných mechanizmov (metóda malých krokov, opakovanie učiva, pomoc rómskeho asistenta učiteľa, komunity...).

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>1. Základné matematické predstavy a pojmy</p> <p>Orientácia v priestore. Veľkosti predmetov. Priestorové a časové usporiadanie predmetov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chápať pojmy súvisiace s orientáciou v priestore (hore, dolu, vpravo, vľavo). • Rozlíšiť rovnú a krivú čiaru. • Vedieť roztriediť a rozoznať predmety podľa veľkosti (malý, veľký). • Vedieť usporiadať predmety podľa časových a priestorových súvislostí (teraz, dávno; pred, za). 	<p>Modelovať situácie na nácvik a upevnenie orientácie v priestore, na porovnávanie, usporiadanie, triedenie, vytváranie skupín predmetov podľa spoločných vlastností, na určovanie polohy.</p> <p>Precvičovať pojmy v konkrétnych situáciách.</p> <p>Využívať dramatické hry, rozprávky (malý, široký, bystrozraký...) a obrázkový materiál.</p>	<p>Matematika pre 1. ročník základnej školy – 1. časť. Pracovný zošit (Š. Kováčik, B. Lehoťanová).</p> <p>Stavebnice, korálky, kartičky, makety ovocia a zeleniny...</p> <p>Flip-flop skladačky. Sada guľčiek a obrázkov - Poznávanie čísla.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>2. Operácia s číslami 1 – 5</p> <p>Vzťahy rovnako, viac, menej – porovnávanie. Pojem čísla. Počítanie po jednom. Čítanie a písanie čísel jedna až päť. Usporiadanie čísel – prvý, posledný.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišovať skupiny s rovnakým a nerovnakým počtov predmetov a skupín. • Vedieť vytvárať dvojice medzi sebou a skupinky v rámci dramatických hier (stromy, kvety, zvieratá...). • Poznávať čísla (počty) prirovnávaním jednotlivých čísel k predmetom. • Vedieť čítať a písať čísla od 1 – 2. • Určovať počty osôb, predmetov a vecí po jednom do 5. • Usporiadať predmety podľa rôznych znakov a súvislostí – prvý, posledný. • Rozlišovať vzťahy pred, za. • Porovnávať čísla znakmi $< > =$ • Vedieť porovnávať a rozkladať čísla. • Rozoznávať číselný rad od 1 – 5. 	<p>Na upevnenie pojmov využívať riekanky, rečňovanky básne, piesne.</p> <p>Využívať príklady z každodenného života, názorné pomôcky.</p> <p>Využívať hrové aktivity, dramatizáciu, pohybové aktivity.</p> <p>Poznávať čísla (počty) podľa častí tela (nos -1, oči – 2; prirovnávanie jednotlivých čísel k predmetom 1 – bič, 2 – kolo-bežka, 3 – vták, 4 – stolička atď.).</p> <p>Uplatňovať diferencovaný prístup pomocou rómskeho asistenta (pomoc pri súčasnom využívaní učebnice, pracovného zošita a učebných pomôcok) podľa tempa a schopností žiaka.</p>	<p>Matematika pre 1. ročník základnej školy – 1. časť. Pracovný zošit (Š. Kováčik, B. Lehoťanová). Stavebnice, korálky, kartičky s číslami, obrázky, paličky...</p> <p>Matematika pre 1. ročník špeciálnych základných škôl - 1. časť.</p> <p>Matematika pre 1. ročník základnej školy - 1. časť – pracovný zošit, počítadlo do 20, Domino.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>3. Sčítanie a odčítanie čísel 1 - 5</p> <p>Matematické znamienka mínus a plus. Sčítanie a odčítanie v obore do 5. Číselný rad.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pochopiť význam znakov plus a mínus a správne ich používať. • Priradovať predmety k číslam. • Vedieť sčítavať a odčítavať do 5. • Zvládnuť spamäti sčítanie a odčítanie do 5. • Riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie od 1 – 5. 	<p>Prípravné cvičenia - hra na obchod – pribrať, ubrať tovar... Využívať situačné a dramatické hry na tvorenie skupín, prvý, druhý, posledný... Určovať počty predmetov pomocou pracovných listov, didaktických pomôcok a hračiek.</p>	<p>a b c, 1 2 3 Experimentálna učebnica pre 1. ročník základnej školy. Matematika pre 1. ročník špeciálnych základných škôl – 1. časť. Matematika pre 1. ročník základnej školy 1. časť – pracovný zošit. Skladačky zo stavebnice, počítačové články (na magnetickú tabuľu), počítadlo do 20.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>4. Vytváranie pojmu čísel 6, 0, 7, 8, 9, 10</p> <p>Pojem čísel 6, 0, 7, 8, 9, 10. Sčítanie a odčítanie od 0 do 10. Rozklad a porovnávanie čísel. Riešenie jednoduchých úloh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť určovať počty osôb, predmetov, vecí počítaním po jednom do 10. • Porovnávať množstvo v rozsahu 1 – 10. • Vedieť čítať a písať čísla 6, 0, 7, 8, 9, 10. • Vedieť vymenovať stúpajúci a klesajúci číselný rad. • Doplniť chýbajúce čísla v číselnom rade do 10. • Vedieť sčítavať a odčítavať do 10. • Riešiť jednoduché názorné i slovné úlohy na sčítanie a odčítanie. • Vedieť zostaviť jednoduchú úlohu na sčítanie a odčítanie. • Vedieť spolupracovať pri riešení úloh s ostatnými deťmi. 	<p>Využívať názorné predmety, pracovné listy a obrázky. V spolupráci s rómskym asistentom zapájať do spolupráce rodičov pri príprave na vyučovanie do zberu prírodnín, prípravy kartičiek s bodkami a pod. Pri počítaní využívať motívy rozprávok (Rukavička, Snehuľienka a sedem trpaslíkov). Učiť sa počítat podľa názoru.</p>	<p>Hračky, drobný materiál (kolieska, paličky, plastové kvety...). Matematika pre 1. ročník základnej školy – 2. časť. Pracovný zošit (Š. Kováčik, B. Lehoťanová). Desiatková sústava – sada drevených kociek, počítadlo do 20.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>5. Zavedenie čísel do 20</p> <p>Pojem čísel od 11 – 20. Sčítanie a odčítanie v obore do 20 Rozklad a porovnávanie čísel. Riešenie jednoduchých úloh.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chápať predstavy o číslach od 11 – 20. • Zvládnuť doplňovanie chýbajúcich čísel v číselnom rade od 1 – 20. • Vedieť čítať a písať čísla od 11 – 20. • Utvárať a oddeľovať skupiny predmetov od 1 – 20. • Porovnávať čísla znakmi (šípka). • Vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie od 0 -20. • Zostaviť jednoduchú úlohu podľa obrázku. • Vedieť rozlíšiť správny a nesprávny výsledok. • Vedieť zhodnotiť výsledky svojej práce a svojich spolužiakov. 	<p>Matematické operácie sčítanie a odčítanie od 11 – 20 uskutočňovať iba so žiakmi, ktoré zvládli sčítanie od 1 – 10. (S ostatnými žiakmi precvičovať rozoznávanie, čítanie a písanie daných čísel, tvorenie skupín podľa rôznych znakov a ich porovnávanie). Uskutočňovať prípravné cvičenia a názorné demonštrácie s predmetmi, hračkami a pod. Pracovať so žiakmi individuálne za pomoci rómskeho asistenta.</p>	<p>Hračky, drobný materiál (kolieska, paličky, skladačky...). Pracovný zošit pre 1. ročník základnej školy. Pracovný zošit a b c, 1 2 3 experimentálny pracovný zošit pre 1. ročník základnej školy (K. Varjú). Matematika pre 1. ročník základnej školy – 2. časť. Pracovný zošit (Š. Kováčik, B. Lehoťanová). Celé čísla – sada kartičiek, počítadlo do 20.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>6. Základné geometrické predstavy, tvary a útvary</p> <p>Rovinné útvary. Priestorové útvary.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozlišovať geometrické tvary (kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik). • Kresliť krivé a rysovať priame čiary. • Rozlíšiť kocku, guľu, valec. • Porovnávať čísla znakmi (šípky). • Vedieť skladať jednoduché predmety z geometrických útvarov. 	<p>Vytvárať hrové situácie a možnosť manipulovať s geometrickými tvarmi (skladanie, modelovanie vyfarbovanie).</p>	<p>Stavebnice, skladačky, pracovné zošity, geometrické obrázkové skladačky. Matematika pre 1. ročník špeciálnych základných škôl - 1. časť. Matematika pre 1. ročník základnej školy – 2. časť. Pracovný zošit (Š. Kováčik, B. Lehoťanová). Sada papierových skladačiek, stavebnicové skladačky.</p>

Prvouka
1. ročník
(2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

Ciele

Prvouka v 1. ročníku tranzitívnej triedy je syntézou najjednoduchších prírodovedných a spoločenskovedných okruhov, ktoré žiaci získavajú na základe pozorovania zmien v prírode a vzťahov medzi človekom a prostredím. Cieľom vyučovania je vzbudiť a rozvíjať záujem žiakov o poznávanie prírodného a spoločenského prostredia, získavať návyky prostredníctvom spoznávania reality, ale aj pomocou rôznych obrázkových a textových nosičov informácií.

Vo vyučovaní prvouky sa upevňujú zdravotné a hygienické návyky, prehĺbujú sa základné poznatky o orientácii v priestore s využitím medzipredmetových vzťahov a zložíek. Významným cieľom je uvedomelé správanie orientované na ochranu života a životného prostredia.

Obsah

Obsah prvouky v 1. ročníku tranzitívnej triedy je rozdelený do piatich tematických celkov:

1. Škola a život v škole
2. Rodina, domov a jeho okolie
3. Starostlivosť o zdravie
4. Ročné obdobia
5. Práca a voľný čas

Proces

Vo vyučovaní prvouky sa v maximálnej miere využívajú medzipredmetové vzťahy. Triedenie materiálov, orientácia v priestore v matematike sú východiskom na osvojovanie si nových poznatkov, ako aj pri manipulácii s predmetmi a materiálmi. V prvouke majú dôležité miesto aj prvky dopravnej a telesnej výchovy. Zastúpené sú základy zdravotníckych zásad a hygienických návykov. Učiteľ pri sprístupňovaní učiva sa snaží o prepojenie poznatkov v rámci jednotlivých predmetov. Pri osvojovaní nových poznatkov je dôležité vychádzať z aktuálnej úrovne vedomostí u žiakov, rešpektovať individuálne tempo a odlišnosti.

Veľmi dôležitá je názornosť vyučovania a vytváranie situácií, v ktorých majú žiaci možnosť pozorovať skutočné predmety, situácie a javy. V mladšom školskom veku sa základnou formou činnosti stáva učenie, ktoré spočíva v získavaní vedomostí, schopností, zručností a návykov v príprave na život. Obsah učiva by mal byť štruktúrovaný s nadväznosťou na predchádzajúce vedomosti a zážitky žiakov. (Žiak s najlepšie zapamätá to, čo ho zaujalo, k čomu má blízky citový vzťah).

Obsahové zameranie prvouky poskytuje veľa podnetov na spoluprácu žiaka s rodinou, komunitou a širším spoločenským prostredím (zber prírodného materiálu, informácie o rodine, zvykoch, tradíciách, spoločenských udalostiach, oslavách atď.).

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>1. Škola a život v škole</p> <p>Učiteľ, spolužiaci, trieda, riaditeľ školy, školský klub. Ostatní pracovníci školy (školník, upratovačky, kuchárky). Orientácia v školskej budove a v najbližšom okolí školy - umiestnenie tried a ďalších miestností. Areál školy (záhrada, ihrisko). Školské potreby a pomôcky. Šetrenie školského majetku. Bezpečnosť na ceste.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať školských pracovníkov, vedieť sa im predstaviť a pozdraviť sa s nimi. • Vedieť pomenovať zariadenie triedy, jeho účel a význam. • Vedieť čo je osobné a čo spoločné (školská taška, úbor na cvičenie, školské pomôcky...). • Vedieť sa orientovať v budove školy. • Vedieť rozlišovať školské potreby a hračky, poznať ich použitie. • Zvládnuť udržiavanie poriadku na lavici, v triede, v školskej jedálni. • Vedieť sa orientovať sa v najbližšom okolí školy. 	<p>Poskytovať deťom podporu a pozitívnu spätnú väzbu pri spoznávaní nových ľudí. Využívať interakčné hry a cvičenia, príklady z literatúry ako motiváciu k udržiavaniu poriadku doma i v škole.</p> <p>Využívať dramatické hry (na detektíva, prieskumníkov a pod.). Zapájať žiakov do tvorby pravidiel správania sa v triede, využívať bábky na nadviazanie kontaktu a výchovné pôsobenie. Uplatňovať autentické učenie. Využívať príbeh z literatúry ako motiváciu k správaniu. Uskutočňovať dopravnú výchovu priamo v teréne.</p>	<p>Obrázkový materiál: „Nie je škola ako škola, nie je žiak ako žiak“.</p> <p>Prvouka v obrazoch I., II.</p> <p>Videonahrávky – bezpečnosť na ceste, semafor – názorná pomôcka.</p> <p>Pracovný zošit k prvouke pre 1. ročník základnej školy (J. Stanko, A. Stanková).</p> <p>Alternatívne pracovné zošity.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>2. Rodina, domov a jeho okolie</p> <p>Príbuzenské vzťahy – dieťa a jeho rodina. Zvyky a tradície v rodine. Domáce práce, čistota a poriadok.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať základné príbuzenské vzťahy (matka, otec, súrodenci, starí rodičia...). • Vedieť opísať dom/byt, jeho vnútorné členenie a zariadenie. • Vedieť určovať predmety v domácnosti podľa účelu a materiálu. • Poznať a vedieť charakterizovať niektoré zvyky v rodine – tradičné jedlá, spoločné stretnutia, hudobné aktivity a pod. • Získať návyky udržiavania poriadku doma (školské pomôcky, hračky a knihy). • Poznať najbližšie okolie domova a orientovať sa podľa známych objektov (potok, cesta, autobusová zástavka, zdravotné stredisko, pošta, obchod). • Poznať a dodržiavať pravidlá bezpečnosti v najbližšom okolí bydliska. 	<p>Uplatniť dramatické hry a cvičenia pri prehrávaní situácií na témy: Moja rodina, môj domov. Podporovať žiakov pri opise svojho domova a jeho miesta v ňom. Motivovať žiakov k udržiavaniu poriadku a čistoty v mieste bydliska (nehádzať odpadky na zem...).</p>	<p>Obrázky, videokazety o ochrane životného prostredia. Prvouka v obrazoch II. Pomáham doma – sada obrázkov, moje zrkadielko, mapa Slovenska, hračky – domček, nábytok bábiky... Vecné učenie pre 1., 2. a 3. ročník špeciálnych základných škôl (E. Roszkopfová). Pracovný zošit k prvouke pre 1. ročník základnej školy (J. Stanko, A. Stanková). Pracovný zošit. Experimentálny pracovný zošit pre 1. ročník základnej školy (K. Varjú).</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>3. Starostlivosť o zdravie</p> <p>Čistota, denný poriadok žiaka. Úraz a choroba. Starostlivosť o seba, rodinu, o zvieratá (chované doma i vo voľnej prírode). Kvety a rastliny doma a vo voľnej prírode. Stravovanie, hygiena, bezpečnosť. Voľný čas. Návšteva u lekára.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pravidelne dodržiavať základy hygieny. • Poznať spôsoby a pravidlá predchádzania chorôb a úrazov a vyhýbania sa nebezpečenstvám pri športoch a hrách. • Osvojiť si poznatky o význame starostlivosti o vlastné zdravie (stravovanie, čerstvý, vzduch, pravidelný spánok, pobyt na čerstvom vzduchu). • Poznať zásady a význam osobnej hygieny (umývanie rúk, tváre, celého tela a zubov). • Poznať zásady a význam hygieny stravovania. • Poznať sídlo zdravotného strediska, lekára, starostlivosť o chorého. • Zvládnuť základné zručnosti pri ošetrovaní rastlín (polievanie, kyprenie a pletie). • Osvojiť si základné poznatky starostlivosti o zvieratá. 	<p>Využívať príklady z literatúry, rozhovory, improvizčné hry a hry s rolou na témy: u lekára, starostlivosť o chorého človeka, o zvieratá a pod.</p> <p>Osvojovanie hygienických návykov spestriť básňami, riekankami, rečňovankami na dané témy.</p>	<p>Jednoduché obliekanie, domáce zvieratá, atlas zvierat, Môj veľký pestrý svet.</p> <p>Pracovný zošit k prvouke pre 1. ročník základnej školy (J. Stanko, A. Stanková).</p> <p>Vecné učenie pre 1., 2. a 3. ročník špeciálnych základných škôl (E. Roskopfová).</p> <p>Lekárnička.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>4. Ročné obdobia</p> <p>Časové údaje a vzťahy. Ročné obdobia, mesiace, dni. Živočíchy a rastliny. Príroda v jednotlivých ročných obdobiach (charakteristické zmeny). Kalendár prírody. Sviatky a udalosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Chápať a správne označovať časové údaje a vzťahy (deň, noc, dnes, včera, zajtra, ráno, na obed, večer). • Poznať hlavné znaky jednotlivých ročných období (rastliny v zime, zber úrody, starostlivosť o zvieratá). • Vedieť vymenovať dni v týždni a mesiace v roku v správnom poradí. • Osvojiť si základné informácie o živej prírode – starostlivosť o živočíchy a rastliny (význam, zaobchádzanie s nimi, bezpečnosť). • Správne rozlišovať predstavy o čase a priestore – ráno, večer, na obed; v škole, doma, cestou do školy... • Vedieť charakterizovať základné činnosti v záhrade, na poli, v lese počas jednotlivých ročných období. • Zapájať sa do činnosti práce s kalendárom prírody. • Poznať významné sviatky a udalosti (história, význam (Vianoce, Deň detí, matiek...)). 	<p>Jednotlivé témy zaraďovať v priebehu roka podľa ročných období.</p> <p>Na vychádzkach pozorovať zmeny v prírode, uskutočňovať pokusy s rastlinami v triede. Vzbudzovať u žiakov lásku k prírode, oboznámiť ich s možnosťami jej ochrany.</p>	<p>Obrázkový materiál a videokazety: Jar, leto, jeseň, zima, počasie – kalendár, Rastliny lesov, lúk a polí.</p> <p>Vecné učenie pre 1., 2., a 3. ročník špeciálnych základných škôl (E. Roskopfová).</p> <p>Pracovný zošit k prvouke pre 1. ročník základnej školy (T. Ružičková, V. Dambová).</p> <p>Alternatívna kniha Bonáčikove dobrodružstvá (O. Bendi).</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>5. Práca a voľný čas</p> <p>Úprava triedy. Školský dvor. Okolie školy. Práca s papierom. Práca s drobným materiálom. Hra so stavebnicami. Modelovanie. Sebaobsluha. Výstava výrobkov. Voľný čas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať a vedieť použiť pomôcky na upratovanie – prachovka, zmeták, lopatka na smeti. • Vedieť používať jednoduché pracovné nástroje (práce v záhrade, na dvore). • Poznať a vedieť charakterizovať prírodu (v sade, na lúke, zbierať prírodný materiál). • Zvládnuť činnosti na rozvoj jemnej motoriky (trhanie, krčenie, lepenie a skladanie papiera (sneh, lopta, ozdoba na stromček). • Vedieť vykladať rôzne tvary z korálov. • Zhotoviť predmety a hračky z prírodného materiálu (gaštan, šípky...). • Vedieť triediť a ukladať stavebnice, zhotoviť predmety zo skladačiek. • Vedieť vymodelovať predmet z jedného materiálu i z viacerých kusov. 	<p>Podporovať motiváciu a záujem u žiakov o získavanie poznatkov a skúseností z pracovných aktivít. Názorný príklad v okolí, pomoc žiakom v spolupráci s rómskym asistentom. Vyzdvihnúť výsledok práce u žiakov. Prezentať zhotovené práce rodičom.</p>	<p>Videokazety, knihy, obrázkový materiál (Profesie 1-3, Pomáham doma, Môj veľký pestrý svet, Veľká kniha pre šikovné rúčky, To dokáže každý majster, sada papierových skladačiek, plastová stavebnica). Pracovný zošit k prvouke pre 1. ročník základnej školy (T. Ružičková, V. Dambová). Vecné učenie pre 1., 2. a 3. ročník špeciálnych základných škôl (E. Rozkopfová).</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Ovládať zručnosti v sebaobslužbe – vyzliekanie, obliekanie, zaviazanie šnúrky na topánke. • Pomáhať pri zhotovení výstavy, vedieť popísať svoj výrobok. • Vedieť zmysluplne využívať voľný čas a zapájať sa do záujmových činností. 		
--	---	--	--

Hudobná výchova
1. ročník
(2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

Ciele

Cieľom vyučovania hudobnej výchovy v 1. ročníku tranzitívnej triedy je prebúdzať a podporovať záujem žiakov o svet hudby na princípoch hrových foriem činností. Žiaci majú zvládnuť základy sústavy hudobných činností – speváckych, posluchových a hudobno-pohybových. Má sa rozvíjať ich hudobná pozornosť, pamäť, predstavivosť, zmysel pre zvuk, tóny a ich kvalita a vzťahy medzi nimi.

Obsah

Obsah hudobnej výchovy v 1. ročníku tranzitívnej triedy tvoria nasledujúce tematické celky:

Hudobno-pohybové (tanečné) hry a cvičenia
Spevácke návyky
Rytmické hry a cvičenia
Výrazový tanec, tanec a spev
Počúvanie hudby
Hudobná dramatizácia

Proces

Vo vyučovaní hudobnej výchovy dôležitú úlohu hrajú predpoklady žiakov k jednotlivým činnostiam (spev, rytmické a pohybové schopnosti), ktoré je vhodné cielene rozvíjať, kultivovať).

Pri realizácii cieľa sa používa rôznorodý hudobný materiál (detské popevky, riekanky, vyčítanky, piesne zo života v rodine a v škole, z lokálneho prostredia, o prírode a zvieratkách, hudobné rozprávky, detské hudobno-pohybové hry)

Hudobné aktivity sa vzájomne prelínajú a dopĺňajú (vokálne, inštrumentárne činnosti, hudobno-pohybové činnosti, tanec). Spev, rytmické a tanečné prvky by mali byť prirodzenou súčasťou dňa, rovnako aj vystúpení v rámci osláv a podujatí v škole i mimo nej. Pri realizácii hudobnej výchovy využívať detské rečovanky, vyčítanky, popevky, piesne o prírode, zvieratkách, hudobné rozprávky a detské hudobno-pohybové hry a cvičenia, ako aj ľahko-ovládateľné nástroje (ozvučené drierka, bubon, hrkálky...) náhradné hudobné pomôcky podľa výberu žiakov (hračky, fľašky naplnené pieskom, drobnými kameňmi), CD, magnetofónové kazety s detskými piesňami. Rytmické cvičenia uskutočňovať tieskaním, plieskaním, dupaním, búchaním, klopaním.

Významným motivačným prvkom v hudobnej výchove je spolupráca školy s rodinou, ktorá je sprostredkovateľom hudobného dedičstva a jej prezentácie žiakmi aj v širšej verejnosti.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>Hudobno-pohybové (tanečné) hry a cvičenia. Spevacie návyky. Rytmické hry a cvičenia. Výrazový tanec, tanec a spev. Počúvanie hudby. Hudobná dramatizácia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojiť si pravidlá hudobno-pohybových hier pri sprievode hudby i vlastného spevu. • Zvládnuť prirodzené pohybové činnosti pri hudbe (lezenie, chôdza, beh, poskoky...). • Ovládať správne spevacie návyky – uvoľnený, plynulý spev, ľahké tvorenie tónu, hospodárne dýchanie, zreteľná výslovnosť, správna intonácia. • Rozlišovať zvuk – tón, ľudský hlas – detský, ženský, mužský, hovorený a spievaný prejav. • Vedieť dodržať tempo a rytmus piesní, reagovať na dirigentské gesto. • Vedieť sa sústrediť na vokálne a inštrumentálne miniatúry, úryvky zo skladieb, koledy, ľudové piesne. • Pohybom reagovať na počutú hudbu (držanie tela, jednoduché tanečné kroky). 	<p>Umožniť žiakom prezentovať sa rómskymi piesňami a tancami. Prednostne sa zamerať na zážitky žiakov – prežívať pocit radosti, spokojnosti.</p> <p>Využívať diferencovaný prístup k žiakovi – dať priestor a dostatočné stimuly k cieľnému rozvíjaniu daností a schopností u jednotlivých žiakov.</p> <p>Spoločne spievať slovenské i rómske piesne.</p> <p>Využívať sviatky, významné udalosti a oslavy k prezentácii hudobných a dramatických schopností žiakov v škole, pred rodičmi i verejnosťou. (Deň matiek, Vianoce, Veľká noc...).</p> <p>Pravidelne zaraďovať rytmické hry a cvičenia (hra na telo na známe piesne, rečňovanky a riekanky).</p>	<p>Učebnica hudobnej výchovy pre 1. ročník základnej školy (Ľ. Kopinová).</p> <p>Nahrávky rómskych piesní.</p> <p>Piesne pre deti na CD – Varila myšička kašičku, ľudové piesne - Bude zima, bude mráz, Medved'ku, daj labku.</p> <p>Zvonkohra, metalofón, CD – Peťo a vlk, Spev žabiaka (Čajkovskij) a pod.</p> <p>Orffovo inštrumentárium.</p> <p>Hudobná výchova pre 1. ročník základných škôl.</p> <p>Detské hudobné nástroje.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť tvoriť, experimentovať s rytmickými prvkami pomocou detských hudobných nástrojov. • Dramaticky stvárniť a zobraziť hudobné prvky – (tanečná dráma, dramatické hudobné etudy). 		
--	---	--	--

Výtvarná výchova
1. ročník
(2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

Ciele

Cieľom výtvarnej výchovy v 1. ročníku tranzitívnej triedy je utvoriť základy pre estetické vnímanie prírody, sveta vecí a človeka prostredníctvom výtvarných prác a výtvarného umenia.

Formou hry žiaci získavajú poznatky o kresbe, maľbe a materiáloch vhodných na modelovanie. Žiaci sa na základe nových poznatkov a skúseností učia zaobchádzať s výtvarnými vyjadrovacími prostriedkami.

Obsah

Obsah výtvarnej výchovy v 1. ročníku tranzitívnej triedy je rozdelený do dvoch tematických celkov:

1. Životné prostredie a príroda
2. Experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami

Proces

Pri výbere metód a foriem práce vo výtvarnej výchove sa vychádza z detského videnia a chápania okolitého sveta. Žiakom poskytujeme možnosti k pozorovaniu vecí a javov, vedieme ich k vyjadrovaniu názorov, pocitov z prežívejacej skutočnosti, zároveň rozvíjame ich poznávanie (výtvarné materiály, pomôcky, techniky a pod.).

Sprístupňovanie učiva sa realizuje v rovine vecného pozorovania a prežívania skrytého obsahu žiakmi, rozvíjania výtvarného myslenia a poznávania výtvarných techník a materiálov vo vzťahu k životnému prostrediu.

Skutočnosť, že najjasnejšie predstavy má žiak o veciach, s ktorými sa stretáva každý deň, najviac nejasností má pri predstavách vecí, s ktorými sa nikdy nestretlo, čo má vplyv na obsah výtvarného prejavu a schopnosť výtvarného vyjadrovania sa žiaka. V kreslení, modelovaní sa uplatňuje živá fantázia. Rozvoj fantázie sa nemá potláčať, ale je ho potrebné usmerňovať tak, aby žiak mohol v reálnom živote uplatniť jej užitočnosť.

Pri experimentovaní a tvorbe žiakov z rôznych materiálov (papier, drevo, kov) oceňujeme snahu o zapojenie sa žiaka do činností a radosť z práce. Možnosť individuálneho tvorivého prejavu je základnou podmienkou úspešnosti žiakov na vyučovaní.

Pri činnostiach vo výtvarnej výchove je vhodné spolupracovať s rodinami detí, ktoré môžu poskytnúť množstvo námetov na výtvarné spracovanie, prípadne ukázať špecifický prístup k výtvarnému spracovaniu reality.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>1. Životné prostredie a príroda</p> <p>Objavovanie sveta prírody v jednotlivých i širších súvislostiach.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojiť si uvedomelý vzťah žiaka k prostrediu školy, k domovu, k okolitej prírode. • Vedieť na základe pozorovania charakterizovať vlastnosti predmetov (farba, veľkosť, tvar), ich umiestnenie – v škole, v okolí školy a domova. • Vedieť zbierať, pomenovať a triediť prírodný materiál. • Vedieť z prírodného materiálu – v kombinácii s inými materiálmi (piesok, hlina, sadra, plastelína...) – vytvárať predmety, hračky, modely. 	<p>Umožniť žiakom vyjadriť zážitky z pozorovania prírody výtvarným vyjadrením. Uskutočňovať rozhovory o pozorovaniach v prírode.</p> <p>V spolupráci s rodinou podporovať výtvarný prejav žiakov v súvislosti s tradíciami, zvyklosťami rómskej rodiny (vianočná výzdoba, zariadenie a doplnky...).</p>	<p>Kútik živej a neživej prírody, výtvarný materiál a doplnky (farebné papiere, stuhy, lepidlo...). Rôznorodý prírodný materiál. Kufrík s kresliarskymi potrebami.</p> <p>Z čoho sa robia veci – experimenty pre deti (sada papierových skladačiek).</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>2. Experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami</p> <p>Výtvarné materiály, nástroje a techniky. Objavovanie sveta prírody. Pri výtvarnom experimentovaní využívať rôzne druhy materiálov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať a vedieť používať základné pomôcky a materiál (ceruza, pastelky, štetec, farby – vodové, temperové, olejové; materiál na modelovanie – hlina, cesto, plastelína..). • Poznať a postupne ovládať formy výtvarného prejavu – kresba, maľovanie, modelovanie na rôzne témy (moja rodina, naša škola, obľúbené zvierá atď.). • Vyrobiť jednoduchý predmet, hračku (maska, korále, obrázok...). • Vytvoriť ozdobu na estetické skrášlení triedy, domova, dotváraním rôznych druhov materiálov (koláže, obrázky na stenu...). 	<p>Poskytnúť žiakom čo najviac príležitostí k experimentovaniu s výtvarným materiálom. V spolupráci s rodičmi uskutočniť rozprávanie o charakteristických znakoch a osobitostiach rómskeho výtvarného umenia. Uskutočniť výstavu výtvarných prác žiakov. Vštepovať u žiakov základy estetického a umeleckého cítenia (upozorňovať na obrazy, maľby). Darovať vyrobený predmet, hračku rodinným príslušníkom, výtvarnými prácami skrášliť interiér domova, školy.</p>	<p>Výtvarný materiál a pomôcky, odpadový materiál. Prírodný materiál. Knihy a výtvarnom umení. Kresliarske potreby. Z čoho sa robia veci – experimenty pre deti, Kniha plná darčiekov, Tvorivé maľovanie, Tvorivé modelovanie.</p>

Telesná výchova
1. ročník
(3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne)

Ciele

Telesná výchova v 1. ročníku tranzitívnej triedy je zameraná na poskytnutie elementárnych poznatkov o jej význame pre telesné a psychické zdravie človeka. Žiaci získavajú elementárne poznatky o ľudskom tele, hygiene a životospráve. Telesné cvičenia sú zamerané na rozvoj vytrvalosti, obratnosti a pohyblivosti, na správne držanie tela, sebapoznávanie a sebakontrolu.

Obsah

Obsah telesnej výchovy v 1. ročníku tranzitívnej triedy je rozdelený do nasledujúcich tematických celkov:

Pohybové hry a cvičenia
Prípravné, koordinačné, kompenzačné a relaxačné cvičenia
Poradové cvičenia
Sezónne činnosti, športové hry

Proces

V prvom ročníku učivo telesnej výchovy pozostáva z viacerých obsahových okruhov. Poznatky z telesnej kultúry, poradové cvičenia a organizačné činnosti, prípravné kondičné, koordinačné, kompenzačné a relaxačné cvičenia sa uplatňujú na každej vyučovacej hodine. V 1. ročníku dominantné postavenie v rámci telesnej výchovy majú pohybové hry s využitím lopty ako náradia alebo predmetu hry. Využívame aj piesne, riekanky a rečňovanky, ktoré zvyšujú záujem žiakov o telovýchovné činnosti. V tomto vekovom období dominantným prvkom u žiakov je radosť z pohybu, výkonu a spolupráca v skupine.

Žiakom sa podávajú presné a jasné informácie o jednotlivých činnostiach, pravidlách, dbáme na bezpečnú organizáciu priestoru a náradia, usmernením a podporou rómskeho asistenta učiteľa pomáhame žiakom prekonávať strach z nových úloh a cvičení.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>Základy telesnej výchovy</p> <p>Pohybové hry a cvičenia. Prípravné, koordinačné, kompenzačné, relaxačné cvičenia. Poradové cvičenia. Sezónne činnosti, športové hry.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť pohybom vyjadriť obsah riekaniek, rečovaniek, vyčítanie. • Osvojiť si pravidlá i obsah pohybových hier, dodržiavať bezpečnosť pri hre. • Poznať časti ľudského tela (názvy jeho častí). • Poznať a vedieť uplatniť poznatky o spôsoboch a potrebe správneho držania tela, správneho dýchania, o hygienických zásadách pri cvičení a relaxácii. • Zvládnuť jednoduché cvičenia s náradím i bez náradia – chôdza, beh, skok, hádzanie; cvičenia so šatkou, s loptou... • Poznať a rozumieť základným povelom a pojmom: značka, čiara, dvojica, skupina; pozor, pohov, rozchod, rad, zástup. • Poznať základné informácie o význame a druhoch sezónnych športových činností a hier – plávanie, turistika, korčuľovanie, sánkovanie, lyžovanie; futbal, hokej. 	<p>Dôležité je vzbudzovať u žiakov vzťah k telesnej výchove a k rôznym druhom pohybu. Pri hrách uplatniť prirodzené pohybové prejavy žiakov – chôdza, lezenie, skákanie, preliezanie. Pomocou pohybových hier rozvíjať obratnosť, rýchlosť a vytrvalosť, zaraďovať hudobno-tanečné hry s využitím známych hudobných žánrov (rómske piesne a tanečné prvky). Rozprávať sa so žiakmi o najdostupnejších športových činnostiach vzhľadom k podmienkam bydliska a okolia, poukázať na potrebu dodržiavania pravidiel bezpečnosti pri cvičení.</p>	<p>Náradie - lopty, švihadlá. CD – pochodová hudba, tanečná hudba, rečovanky, riekanky, vyčítanky. Lopta gumená.</p>

Slovenský jazyk a literatúra
2. ročník
(7 hodín týždenne, 231 hodín ročne)

Ciele

Cieľom vyučovania slovenského jazyka a literatúry v 2. ročníku tranzitívnej triedy je rozvíjať schopnosť vyjadriť zážitky a skúsenosti kultúrnym rečovým prejavom, schopnosť odpovedať na jednoduché otázky, opísať činnosti, osoby, zvieratá, mimoškolské i školské prostredie, spresňovať správnu výslovnosť žiakov, rozvíjať aktívnu slovnú zásobu.

Neoddeliteľnou zložkou slovenského jazyka a literatúry je jazyková zložka, ktorej súčasťou sú čítanie, písanie a literárna výchova.

Žiaci v druhom ročníku tranzitívnej triedy si precvičujú zručnosť čítať s porozumením. Ide o automatizáciu čítania jednoduchých viet a vetných celkov.

Úlohou písania je naučiť žiakov písať písmená malej a veľkej abecedy, písať slabiky, slová a vety s jednoduchou skladbou a slovníkom.

Cieľom literárnej zložky je oboznámiť žiakov s literárnymi žánrami, pôsobiť na ich estetické cítenie, prostredníctvom literatúry upevňovať citový vzťah k rodine, k domovu, k rodnému kraju. Literárna zložka zohráva veľkú úlohu pri rozvíjaní multi-kultúrnych vzťahov, prostredníctvom nej sa žiaci oboznamujú s rómskou i slovenskou kultúrou a tradíciami.

Obsah

Ciele slovenského jazyka a literatúry sa v 2. ročníku tranzitívnej triedy realizujú v rámci nasledujúcich zložiek:

1. Jazyková zložka

- Jazykové javy a jazykové pojmy
- Rozlišovacie (diakritické) znamienka
- Rozdeľovacie (interpunkčné) znamienka
- Slabika, slovo a veta
- Kontrolný diktát
- Javy v slohovej výchove

2. Čítanie

- Zdokonaľovanie techniky a kvality čítania

3. Písanie

- Zdokonaľovanie písomných zručností, hygienických a pracovných návykov

4. Literárna zložka

- Poznávanie detskej literatúry
- Rozhovor a rozprávanie o obsahu textu
- Prednes
- Dramatizácia
- Časopisy pre deti
- Ľudová slovesnosť

Počet vyučovacích hodín v týždni určený pre jednotlivé zložky je orientačný, nakoľko ich obsah prirodzene vzájomne súvisí.

Proces

Na vyučovaní slovenského jazyka a literatúry zohľadňovať porozumenie vyučovacieho jazyka žiakmi.

Pri precvičovaní si základov čítania a písania a pri literárnej výchove je nevyhnutná pomoc a podpora rómskeho asistenta učiteľa, uplatňovať individuálny vzdelávací plán a diferencované vyučovanie s ohľadom na obsah učiva a jednotlivých žiakov.

Uplatňovať aj alternatívne prístupy, napríklad metódu dramatickej výchovy a dramatoterapie, ako aj metódu aktuálnych podnetov (vyberá sa tá časť učiva, ktorú žiak ľahšie zvláda, postupne sa rozširujú podnety a informácie v danej oblasti).

V rámci zdokonaľovania techniky a kvality čítania venovať pozornosť aj hlasovým, dychovým a artikulačným cvičeniam.

V rámci literárnej zložky oboznamovať žiakov so známymi dielami autorov najprv v príslušnom regióne, známymi rozprávkami, rečovankami a riekankami.

Zložka/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>1. Jazyková zložka</p> <p>Jazykové javy a jazykové pojmy. Rozlišovacie (diakritické) znamienka. Rozdeľovacie (interpunkčné) znamienka. Slabika, slovo a veta. Kontrolný diktát. Javy v slohovej výchove.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať hlásku, slabiku, slovo, vetu, text, rozlišovať členenie textu (riadok, nadpis, článok). • Rozoznať dĺžeň a mäkčeň a vedieť ich používať. • Vedieť používať čiarku. • Správne oddeliť čiarkou jednotlivé slabiky v slove, tvrdé a mäkké spoluhlásky. • Zapojiť sa do rozhovoru o prečítanom texte. • Porozprávať zážitok na základe vlastných skúseností. • Vytvoriť príbeh podľa série obrázkov. • Vytvoriť nadpis k príbehom a k obrázkom. • Chápať a vedieť používať prvky verbálnej a neverbálnej komunikácie. 	<p>Využívať pracovné listy, rozprávkové knižky, obrázky s jednoduchými činnosťami. Pri jednotlivých samostatných aktivitách k dosiahnutiu výsledku je potrebná pomoc a usmernenie žiaka rómskym asistentom (zážitok úspechu). Prvky verbálnej a neverbálnej komunikácie precvičovať v krátkych dramatických etudách (stretol som kamaráta, pani učiteľku, chcem sa ospravedlniť a pod.). Prostredníctvom rozličných hier so slovami posilňovať kooperáciu medzi deťmi, ich sebadôveru (aktivita Živé slová, Hra s písmenkami). Posilňovať schopnosť sebaaprezentácie žiaka pred triedou, zdokonaľovať komunikačnú zručnosť žiaka. (Aktivity - My sme malí remeselníci, Uhádni rozprávku s pod.).</p>	<p>Šlabikár pre II. ročník základnej školy. Šlabikár pre I. ročník špeciálnej základnej školy (S. Škultétiová, J. Rohovská). Učíme sa čítať – pracovný zošit. Z dielne malých majstrov. Tvoríme slabiky a slová. Sada kariet - Pomenuj a prirad'. Písmenkový kalendár. Alternatívne pracovné listy. Pracovné listy pre 1. - 3. ročník špeciálnych základných škôl. Experimentálny pracovný zošit pre 1. ročník základnej školy.</p>

Zložka/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>2. Čítanie</p> <p>Zdokonaľovanie techniky a kvality čítania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Precvičovať čítanie malých a veľkých písmen. • Zvládnuť čítanie jednoslabičných a dvojslabičných slov. • Zvládnuť čítanie jednoduchých viet. • Správne čítať vlastné mená osôb, zvierat, miest a obcí. • Správne spájať slabiky do slov, slová do slabiky a slová do viet. • Zdokonaľovať sa v čítaní dlhšieho textu. • Uplatňovať techniku splývavého čítania a čítania s porozumením. 	<p>Na uvoľnenie využívať rytmické cvičenia - tlieskanie spojené s rozvíjaním perцепčných schopností.</p> <p>Pri problémoch rozoznávania hlások, ich spájania do slov a viet, môže ísť o dyslexiu). Je vhodné, aby takých žiakov vyšetril špeciálny pedagóg a psychológ, ktorí majú diagnostické nástroje na potvrdenie a spresnenie alebo vyvrátenie diagnózy vývinové poruchy učenia.</p>	<p>Šlabikár pre II. ročník základnej školy. Šlabikár pre I. ročník špeciálnej základnej školy. Učíme sa čítať – pracovný zošit. Z dielne malých majstrov. Tvoríme slabiky a slová. Sada kariet - Pomenuj a prirad'. Písmenkový kalendár. Súbor kariet - Tvoríme slabiky a slová. Knihy: Abeceda pre Barborku, Abeceda v rozprávke, Popoluška. Pracovné listy pre 1. ročník základnej školy (K. Varjú). Alternatívne pracovné listy.</p>

Zložka/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
3. Písanie Zdokonaľovanie písateľských zručností, hygienických a pracovných návykov.	<ul style="list-style-type: none"> • Precvičovať písanie malých a veľkých písmen. • Zvládnuť písanie jednoslabičných a dvojslabičných slov. • Zvládnuť písanie jednoduchých viet. • Správne písať vlastné mená osôb, zvierat, miest a obcí. • Zdokonaľovať sa v prepisovaní a odpisovaní textu. 	Využívať hry na precvičovanie jemnej a hrubej motoriky, relaxačné hry a cvičenia (zať ať päť a uvoľniť a pod.).	Používať názorné pomôcky: obrázky, maľušky, magnetickú tabuľu. Súbor kariet - Tvoríme slabiky a slová. Knihy: Abeceda pre Barborku, Abeceda v rozprávke, Popoluška. Pracovné listy pre 1. ročník základnej školy. Alternatívne pracovné listy.

Zložka/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>3. Literárna zložka</p> <p>Zdokonaľovanie techniky a kvality čítania. Poznávanie detskej literatúry. Rozhovor a rozprávanie o obsahu textu. Prednes. Dramatizácia. Časopisy pre deti. Ľudová slovesnosť.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Osvojiť si návyky správneho dýchania a správnej artikulácie. • Vedieť plynulo čítať a dodržať prirodzenú intonáciu textu. • Zvládnuť rôzne spôsoby (hlasné, tiché) a formy (individuálne, vo dvojiciach a v skupine) čítania. • Poznať žánre ľudovej slovesnosti (rozprávky, riekanky, hádanky, vyčítanky, rapotačky) – podobnosti, rozdiely. • Poznať slovenských, a rómskych autorov poézie a rozprávok (K. Bendová, M. Ďuríčková, D. Hevier, E. Lacková, D. Banga, J. Ravasz). • Vedieť vyjadriť svoje dojmy a pocity z vypočutého literárno-dramatického textu. • Vedieť vyjadriť svoje pocity a dojmy z divadelného a filmového predstavenia. • Poznať význam pojmov časopis, kniha, knižnica, rozprávka, báбка, bábkové divadlo. 	<p>Využívať relaxačné aktivity – práca s dychom. Čítať obľúbenú rozprávku na pokračovanie, reťazové čítanie, čítanie a porovnávanie rôznych druhov literárnych žánrov (poézia, riekanky, hádanky). Zriadiť kútik s obľúbenými knihami. Návšteva knižnice. Pri jednotlivých témach využívať socializačnú funkciu literatúry a slovesnosti. Pri rozprávaní známych rozprávok rozvíjať tvorivosť žiakov, oceňovať odklon od pôvodnej línie, nechať žiakov „tvoriť“. Pravidelne organizovať „Popoludnie s rozprávkou“, za účasti rodičov detí a ich mladších súrodencov. Posilniť návyk čítania v domácom prostredí. Mať na zreteli, že v rómskom etniku boli rozprávky skôr určené dospelým a že v rómskych rodinách nie je taká silná tradícia rozprávať deťom rozprávky.</p>	<p>Sada piatich audiokaziet s rozprávkami. Sady kariet na motívy známych rozprávok.</p>

Matematika
2. ročník
(5 hodín týždenne, 165 hodín ročne)

Ciele

Cieľom matematiky v 2. ročníku tranzitívnej triedy je opakovať a prehĺbovať učivo z prvého ročníka tranzitívnej triedy, zvládnuť zložitejšie matematické operácie (sčítanie a odčítanie s prechodom cez desiatku, násobenie, delenie prirodzených čísel). Dôraz sa kladie, na rozvíjanie vôľových vlastností žiakov, na spoluprácu s ostatnými žiakmi, rozvoj kritického myslenia a na rozvíjanie vzťahu k matematike.

Obsah

V nadväznosti na stanovené ciele je obsah vyučovania matematiky v 2. ročníku tranzitívnej triedy rozdelený do nasledujúcich tematických celkov:

Opakovanie a prehĺbovanie učiva z 1. ročníka
Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10
Numerácia prirodzených čísel v obore do 100
Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100
Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 20
Geometria

Proces

Základom pre rozvíjanie matematických predstáv je systematicky a cieľavedome rozvíjať zmyslové vnímanie, využívať didaktické hry a tvorivé činnosti pri manipulácii s predmetmi.

Pri sčítaní a odčítaní sa odporúča tieto matematické operácie uskutočňovať oddelene, postupne číselný obor rozširovať a v závere každého oboru precvičovať spoje sčítania a odčítania spoločne.

Matematické predstavy uplatňovať v rámci medzipredmetových vzťahov. Matematické predstavy rozvíjať vo výtvarnej, hudobnej, pohybovej, v inštrumentálnej činnosti, v komunikácii, pri práci s obrázkami, rozprávkami...

Obsah matematických predstáv prispôsobovať aktuálnej úrovni a schopnostiam jednotlivcov (individuálne vzdelávacie plány) i celej skupiny.

Učivo, ktoré si vyžaduje sústredenie a oddychové činnosti (skladanie skladačky, práca s pracovným listom, relaxácia...), je vhodné rozdeliť do menších častí.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>Opakovanie a prehľbovanie učiva z 1. ročníka.</p> <p>Sčítanie a odčítanie v obore do 20 s prechodom cez základ 10.</p> <p>Numerácia prirodzených čísel v obore do 100.</p> <p>Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100.</p> <p>Násobenie a delenie prirodzených čísel v obore do 20.</p> <p>Geometria.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zvládnuť sčítanie a odčítanie do 5. • Zvládnuť sčítanie a odčítanie v obore do 20, bez prechodu cez základ 10. • Zvládnuť základné spoje sčítania a odčítania v obore do 20 s prechodom cez základ 10. • Riešiť slovné úlohy na sčítanie a odčítanie s prechodom cez základ 10. • Vedieť čítať a písať dvojciferné čísla. • Určiť počty osôb, predmetov počítaním po desiatich, po jednom. • Vedieť porovnávať dvojciferné čísla znakmi väčší, menší, rovná sa. • Vedieť rozložiť dvojciferné číslo na desiatky a jednotky. • Vedieť zložiť dvojciferné číslo z desiatok a jednotiek. • Vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy charakterizované 	<p>K zvládnutiu sčítania a odčítania s prechodom cez základ 10 možno pristúpiť po osvojení si sčítania a odčítania bez prechodu cez základ 10.</p> <p>Pri riešení a upevňovaní úloh sčítania a odčítania využívať hračky, drobné predmety a mince, čísla a počet čo najčastejšie prirovnávať reálnym predmetom, ktoré sú žiakovi známe.</p> <p>Hra na obchod – kupujeme si tovar, koľko mám v pokladni?</p> <p>Pri porovnávaní, sčítaní, odčítaní používať stavebnice a posilňovať tak schopnosť žiaka kooperovať s inými (spolužiakmi, učiteľkou), riešiť problémovú situáciu.</p>	<p>Hračky a didaktický materiál (paličky, hríbiky, stromy...), magnetická tabuľa, obrázky, pracovné listy.</p> <p>Matematika pre 2. ročník základnej školy - možno využiť všetky druhy alternatívnych učebníc schválených ministerstvom školstva pre daný ročník.</p> <p>Desiatková sústava čísel – sada drevených kociek. Celé čísla – sada laminovaných kartičiek.</p>

	<p>vzťahmi viac, menej, rovnako.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť písomne spočítať a odčítať dvojciferné a jednociferné čísla bez prechodu cez základ 10. • Vedieť písomne spočítať dvojciferné číslo a celú desiatku. • Vedieť písomne odčítať celú desiatku od dvojciferného čísla. • Vedieť písomne spočítať a odčítať dvojciferné a jednociferné číslo s prechodom cez základ 10. • Zvládnuť riešenie jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 100 (z dvoch častí určiť celok, z celku a zo známej časti určiť neznámu časť). • Vedieť počítať po dvoch, 3, 4, ... až 9. • Vedieť od daného čísla postupne odčítať niekoľko rovnakých čísiel. • Zvládnuť riešenie príkladov na násobenie a delenie v obore do 20 (násobenie ako postupné sčítovanie). • Vedieť zhodnotiť výsledky svojej práce a spolužiakov. • Vedieť vyznačovať body 		
--	--	--	--

	<p>v rovine a označovať ich veľkým tlačným písmom.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť vyznačiť úsečku na priamke a označiť ju. 		
--	--	--	--

Prvouka
2. ročník
(2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

Ciele

Cieľom prvouky v 2. ročníku tranzitívnej triedy je – v nadväznosti na vedomosti získané v prvom ročníku – poskytnúť žiakom poznatky o prírode, spoločnosti z najbližšieho okolia, upevňovať a rozširovať vedomosti a zručnosti základných spoločenských, pracovných a hygienických návykov.

Prvouka spĺňa akulturačnú, socializačnú a propedeutickú funkciu, ktoré sú zkomponované v nasledujúcich úlohách:

1. Rozširovanie kognitívnej spôsobilosti žiaka

V tejto oblasti by si mal žiak informáciu nielen zapamätať, ale aj aktívne myšlienkovito spracovať, t. j. zaradiť ju do vzťahov a súvislostí s jeho predchádzajúcim poznaním. Dôležitá je podpora procesov analytického a syntetického myslenia, ktoré smerujú k podpore tvorivého a hodnotiaceho myslenia.

2. Rozširovanie vlastnej (personálnej) spôsobilosti žiaka

Táto zložka prispieva k vytváraniu a uvedomovaniu si autentickej hodnoty jednotlivca, aby prostredníctvom primeraných prostriedkov mal možnosť vlastného rozvoja, sebaznania, individuálneho prejavu, sebarealizácie a sebadôvery.

3. Rozširovanie sociálnej spôsobilosti žiaka

Učivo je koncipované a štruktúrované tak, že priamo v súlade s vhodne zvolenými technikami môže posilňovať a rozvíjať sociálne zručnosti žiaka, ako vedome naučené správanie sa voči iným, potrebné pre začleňovanie sa do komunity, triedy, ako aj širšieho sociálneho prostredia.

Obsah

Ciele prvouky v 2. ročníku tranzitívnej triedy sa realizujú v rámci desiatich tematických celkov:

1. Škola a jej širšie okolie

Naša trieda
V škole
Okolie školy
Obec a jej okolie
Názvy najbližšej dediny, mesta, dopravné spojenie

2. Jeseň

Jesenné dni
Ovocie a zelenina
Na poli
Izbové rastliny
Zvieratá okolo nás

3. Zima

Prišla zima
Zvieratá v zime

4. Rodina a spoločnosť

Doma
V obchode
Život detí iných národov

5. Bezpečnosť cestnej premávky

6. Starostlivosť o zdravie

Čistota
Úraz a choroba
U lekára

7. Jar

Prišla jar
Jar v sade a v záhrade
Domáce zvieratá

8. Práca a odpočinok

Ľudia a veci.

Práca a odpočinok

Rok a ročné obdobie

Príprava na prázdniny

9. Leto

Začína sa leto.

Príležitostné pozorovania

10. Opakovanie, sviatky, pamätné dni a významné udalosti (priebežne)**Proces**

Hlavným zdrojom poznávania pri vyučovaní prvouky v 2. ročníku tranzitívnej triedy je priame pozorovanie na vychádzkach, v kútiku živej prírody, sledovanie a vedenie kalendára prírody. Vo vyučovaní prvouky treba začínať oblasťami, ktoré sú pre žiakov známe a postupne ich rozširovať a spresňovať.

Obsah prvouky úzko súvisí s obsahom iných vyučovacích predmetov. V rámci prvouky sa žiaci učia poznávať a vedieť pomenovať rôzne pojmy. Prvky estetickej výchovy sa môžu rozvíjať u žiakov využívaním ukážok z hudobnej tvorby, ilustrácií z literatúry. Zjavná je aj súvislosť prvouky s matematikou (precvičovanie priestorovej predstavivosti, triedenie, porovnávanie) a s jazykovou výchovou (osvojovanie si pojmov), prírodovedné témy v prvouke prepájajú s pracovným vyučovaním (ošetrovanie izbových rastlín, starostlivosť o zvieratá...) a s telesnou výchovou (telovýchovné chvíľky...).

Aj v tejto oblasti je dôležitá spolupráca s rodinou žiaka, ktorej poskytneme príležitosť prezentovať prostredníctvom detí svoje zvyklosti, kultúru a tradície.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>1. Škola a jej širšie okolie</p> <p>Naša trieda. V škole. Okolie školy. Obec a jej okolie. Názvy najbližšej dediny, mesta, dopravné spojenie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať zariadenie triedy, jeho účel a použitie. • Vedieť sa primerane správať v triede (nerušiť spolužiakov, počúvať učiteľku...) a v školskej budove. • Poznať pracovníkov školy. • Vedieť sa orientovať v školskej budove. • Poznať objekty v okolí školy – pošta, zdravotné stredisko, obchody a pod.; miestne názvy potoka, rieky, významnej budovy... 	<p>Poskytnúť žiakom dostatok podnetov na pozorovanie bezprostrednej reality (vo veľkej miere uplatňovať vychádzky do blízkeho okolia školy). Využitie techník podporujúcich empatické cítenie a pochopenie vlastného miesta žiaka v komunite spolužiakov (napr. inscenačné a situačné hry a pod.). Využívať techniky rozvoja sociálneho cítenia, spolupatričnosti, sebavedomia, prostredníctvom ktorých je možné získať žiakov na spoluprácu. Rozvíjať schopnosť sebareprezentácie, komunikačné zručnosti, budovať vzájomné vzťahy spolupatričnosti bez predsudkov a konfliktov.</p>	<p>Vecné učenie pre 1., 2., 3. ročník špeciálnych základných škôl (E. Rozkopfová). Prvouka pre 2. ročník základnej školy. Pracovný zosvit (A. Slamková, J. Slamko). Prvouka v obrazoch I., II. Knihy: Nie je škola ako škola, nie je žiak ako žiak, Môj veľký pestrý svet.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>2. Jeseň</p> <p>Jesenné dni. Ovocie a zelenina. Na poli. Izbové rastliny. Zvieratá okolo nás.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať počasie v jeseni, jesenné mesiace. • Poznať najznámejšie druhy ovocia a zeleniny. • Vedieť pomenovať niektoré ovocné stromy. • Vedieť dodržiavať hygienické zásady pri konzumácii surového ovocia a zeleniny. • Uvedomovať si význam ovocia a zeleniny pre zdravie. • Vedieť rozlišovať pole, na ktorom je zasiate obilie, repa, zemiaky. • Pomáhať pri zriadení kútika živej prírody. • Vedieť sa starať o izbové rastliny. • Poznať zvieratá v skutočnosti i na obrázku. • Poznať úžitok zvierat. • Osvojiť si základné poznatky o príprave zvierat na prezimovanie. 	<p>Zber listov, plodov. Vychádzky k poliam a záhradám. Zber úrody. Pozorovať zvieratá, podmienky ich života, význam a starostlivosť. Vytvoriť príležitostí na skvalitňovanie uvedomeného vnímania žiaka prostredníctvom aktívnej reflexie.</p>	<p>Sady magnetických obrázkov: ovocné stromy, rastliny lesov, lúk a polí; jar, leto, jeseň, zima; domáce zvieratá, ovocné stromy. Počasie – kalendár z laminovaných kariet. Prvouka v obrazoch II.– sada magnetických obrázkov.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
3. Zima Prišla zima. Zvieratá v zime.	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť charakterizovať počasie v zime, poznať zimné mesiace. • Osvojiť si pravidlá bezpečnosti pri zimných športoch. • Uvedomiť si význam vianočných tradícií. • Oboznámiť sa s voľne žijúcimi zvieratami a so spôsobom ich života. • Starostlivosť o zvieratá. 	Na vychádzkach cielene pozorovať prírodu – znaky zimy, zvieratá v zime... Viesť rozhovory o pozorovanej téme. V spolupráci s rodičmi, súrodencami, staršími žiakmi zhotoviť búdky pre vtákov..	Prvouka v obrazoch I., II., Počasie – kalendár z laminovaných kariet. Flip- flop skladačky, Atlas zvierat pre deti.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>4. Rodina a spoločnosť</p> <p>Doma. V obchode. Významné sviatky a udalosti.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť sa orientovať v príbuzenských vzťahoch. • Poznať zamestnanie členov rodiny. • Poznať svoje bydlisko. • Vedieť triediť predmety v domácnosti podľa účelu a materiálu. • Uvedomovať si rôzne spôsoby nákupu, poznať druhy predajní a platidiel. • Osvojovať si postup pri nakupovaní a zásady vhodného správania sa v obchode. • Poznať niektoré sviatky (Medzinárodný deň detí, deň matiek ...). 	<p>Využiť techniky podporujúce osvojenie si základov vyjadrovania pozitívnej a negatívnej spätnej väzby.</p> <p>V intenciách kooperatívnej výchovy v škole je potrebné zapojiť rodiča (alebo aj starých rodičov) do školských i mimoškolských aktivít.</p> <p>Informovať rodičov o úspechoch žiaka počas dňa, vytvoriť portfólio, nástenky s prácami a prezentačným materiálom o žiakoch i pedagógoch.</p> <p>Priebežne, primerane vysvetľovať dôvod a súvislosti sviatkov a spôsoby ich oslavy.</p>	<p>Prvouka v obrazoch I., II.</p> <p>Sady obrázkov na rôzne tematické oblasti.</p> <p>Videokazety: Renesancia na Slovensku. Rómovia na Slovensku, Malé biblické príbehy, Obrazy zeme. Pomáham doma – sada obrázkov.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
5. Bezpečnosť cestnej premávky	<ul style="list-style-type: none"> • Dodržiavať zásady správneho a bezpečného správania sa pri chôdzi po chodníku a po ceste. • Vedieť, čo je križovatka, ako prechádzať cez riadenú križovatku, ako prechádzať cez vozovku mimo vyznačeného priechodu. • Vedieť si nájsť bezpečné miesto na hrové činnosti. 	<p>Implementovať techniky na zlepšovanie sociálnych spôsobilostí žiakov v prirodzených i umelo navodzovaných situáciách.</p> <p>Osvojovať si zásady tvorby, rešpektovania pravidiel správania sa na chodníku, na ceste.</p> <p>Precvičovať získané vedomosti a vytvárať správne návyky.</p>	<p>Alternatívne pracovné listy.</p> <p>Vecné učivo pre 1. – 3. ročník špeciálnych škôl (E. Rozkopfová).</p> <p>Prvouka v obrazoch I., II. – sady obrázkov na rôzne tematické celky.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
6. Starostlivosť o zdravie Čistota. Úraz a choroba. U lekára.	<ul style="list-style-type: none"> • Vytvárať návyk dodržiavať zdravotnícke zásady. • Upevňovať návyky osobnej hygieny a sebaobsluhy. • Poznať význam osobnej čistoty i čistoty prostredia, svojho odevu a obuvi. • Poznať názvy a príznaky niektorých chorôb. • Vedieť, ako sa chrániť pred nákazou. • Vedieť o možnostiach predchádzať úrazom. • Vedieť sa vyjadriť o pociťovanej nevoľnosti alebo bolesti. • Poznať prácu lekárov a zdravotných sestier. • Vedieť sa primerane správať u lekára. 	V procese kooperatívneho učenia vytvárať prostredie na osvojovanie si základov správania sa.	Prvouka v obrazoch I. a II. Jednoduché obliekanie – sada laminovaných kariet. Flip-flop skladačky. Lekárnička

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>7. Jar</p> <p>Prišla jar. Jar v sade a v záhrade. Domáce zvieratá.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť charakterizovať počasie na jar a poznať jaré mesiace. • Poznať a vedieť opísať niektoré druhy ovocných stromov. • Poznať a vedieť opísať niektoré druhy jarých kvetov. • Poznať niektoré zvyky a obyčaje počas veľkonočných sviatkov. • Pomáhať pri jednoduchých jarých prácach v záhrade (príprava záhonov). • Poznať základné pracovné činnosti v záhrade. • Poznať niektoré domáce zvieratá (popis, význam, spôsob života). • Poznať podmienky starostlivosti o zvieratá. 	<p>Vytvoriť priestor na prezentáciu vlastných skúseností žiakov o veciach, javoch a situáciách tak, aby mohli vizualizovať svoje doterajšie poznanie (napr. tvorba skupinovej pojmovej mapy).</p>	<p>Prvouka v obrazoch I., II. – sady obrázkov z rôznych tematických oblastí. Počasie – kalendár z laminovaných kariet., Profesie 1 – 3 – sada magnetických kariet.</p> <p>Sada obrázkov – domáce zvieratá, rastliny lesov, lúk a polí.</p> <p>Atlas zvierat pre deti. Obrázky zeme.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
8. Práca a odpočinok Ľudia a veci. Práca a odpočinok.	<ul style="list-style-type: none"> • Poznávať výrobky dennej potreby a vedieť určiť z čoho sú vyrobené. • Vedieť rozlíšiť pracovné dni a dni odpočinku. • Poznať názvy dní v týždni. • Vedieť určiť časti dňa. • Vedieť určovať celé hodiny a polhodiny. • Vedieť účelne využívať voľný čas a zapájať sa do záujmových činností. 	Rozšíriť techniky voľného vyjadrovania žiakov (napr. voľné maľovanie, voľné písanie a pod.).	Prvouka v obrazoch I., II. Sady obrázkov z rôznych tematických oblastí: Kniha plná darčiekov; Profesie 1-3; Pomáham doma; Jednoduché obliekanie.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>9. Leto</p> <p>Začína sa leto. Príležitostné pozorovania. Rok a ročné obdobie. Príprava na prázdniny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť charakterizovať niektoré zmeny v prírode. • Získať poznatky o bezpečnom správaní sa počas búrky a vedieť ich uplatniť v každodennom živote. • Poznať a vedieť pomenovať niektoré záhradné a lúčne kvety z najbližšieho okolia. • Poznať niektoré druhy listnatých a ihličnatých stromov. • Poznať rastliny, ktoré ohrozujú zdravie. • Vedieť vymenovať ročné obdobia a poznať ich charakteristické znaky. • Vedieť o význame pobytu človeka na čerstvom vzduchu pre zdravie. • Vedieť ako sa vhodne obliekať. • Poznať letné športy. • Dodržiavať pravidlá bezpečnosti pri športovaní. 	<p>Vytvárať príležitosti na aktívne pôsobenie žiaka pri výbere spôsobu riešenia úlohy, partnera, postupu a pod.</p>	<p>Sada kariet - Jednoduché obliekanie. Prvouka v obrazoch I., II. Sady tematických obrázkov. Počasie; Pomáham doma; Jar, leto, jeseň, zima; Rastliny lesov, lúk a polí.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>10. Opakovanie</p> <p>Sviatky, pamätné dni a významné udalosti (Učivo sa preberá priebežne.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vedieť sa vhodne správať pri školskej a verejnej oslave, pri hraní štátnej hymny. 	<p>Poskytovať možnosti pre zdokonaľovanie sa žiakov v oblasti vlastnej gramotnosti (jazyka hovoreného, ale i písaného) a zoznamovať sa s kultúrou (postoje, hodnoty) spoločnosti, v ktorej žijú).</p> <p>Rozprávať učiteľovi i žiakom o zvyklostiach v rómskych rodinách.</p> <p>Priebežne, primerane vysvetľovať dôvod a súvislosti sviatkov a spôsoby ich osláv.</p>	<p>Videokazety: Rómovia na Slovensku, Malé biblické príbehy. Prvouka v obrazoch I., II. – sada obrázkov na rôzne tematické oblasti.</p>

Hudobná výchova
2. ročník
(2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

Ciele

V druhom ročníku tranzitívnej triedy ide o prehĺbenie učiva z 1. ročníka, o prvky tvorivej práce s cieľným zameraním sa na hudobné prvky.

Cieľom hudobnej výchovy je počúvaním hudby, spevom, napodobňovaním jednoduchých melódií pomocou ľahkoovládateľných hudobných nástrojov prebúdzat záujem žiakov o hudbu a vlastný hudobný prejav. Postupne žiakom vstúpiť elementárne hudobné vedomosti, posilňovať ich socializáciu v kolektíve a motiváciu k hudobnej výchove.

Obsah

Ciele vyučovania hudobnej výchovy v 2. ročníku tranzitívnej triedy sa realizujú v rámci nasledujúcich obsahových okruhov:

Spev
Počúvanie hudby
Inštrumentálne činnosti
Hudobno-pohybové hry

Proces

V rámci hudobno-pohybových aktivít je vhodné spájať hudobnú a vokálnu zložku hudobného prejavu. Spev spájať s pohybom a s hrou na ľahkoovládateľné hudobné nástroje (Orffovo inštrumentárium), hru na nástroje s pohybom.

Zaraďovať hudobné aktivity na prekonanie únavy, na uvoľnenie a odreagovanie napätia (voľné pohyby v rytme piesní, rytmické hry a cvičenia, hry s rečňovankami a riekankami, hra na ozvenu a pod.).

Pri počúvaní hudby začínať hudobnými skladbami, ktoré sú žiakom známe, blízke (rómske piesne), postupne ich oboznamovať s ďalšími skladbami (Vlak sa rozbieha, Peťo a vlk a ďalšie). Pri počúvaní hudby žiaci vyjadrujú svoje pocity a dojmy (slovne, výtvarne, pantomimicky) a konfrontujú ich s pocitmi a dojmami ostatných žiakov.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>Spev. Počúvanie hudby. Inštrumentálne činnosti. Hudobno-pohybové hry.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať rôzne druhy piesní – žartovné tanečné, ľudové, pochodové... • Osvojiť si spevácke návyky - nácvik piesní o prírode, zvieratách, deťoch... • Vedieť sa sústrediť na počúvanie skladieb rôzneho charakteru – inštrumentálne, vokálne (hudobné príbehy a rozprávky). • Získavať nové hudobné poznatky a skúsenosti (kombinovať spev a detské hudobné nástroje). • Vedieť dramaticky stvárniť vokálne, inštrumentálne a hudobno-pohybové hry a cvičenia. 	<p>Školské oslavy, rodičovské združenia, kultúrne aktivity využívať na prezentovanie hudobných schopností žiakov a dramatické stváranie hudobných rozprávok.</p> <p>Využívať hudobné ukážky (rómske piesne na počúvanie, čardáše a pod.), precvičovať schopnosť žiaka verbalizovať pocity, ktoré má pri ich počúvaní.</p>	<p>Tamburína, bubienok, triangel, rumba gule, zvončeky, zvonkohra, xylofón.</p> <p>Orffove ľahkoovládateľné nástroje.</p> <p>Alternatívne hudobné nástroje a pomôcky (poháre, škatule...).</p>

Výtvarná výchova
2. ročník
(1 hodina týždenne, 33 hodín ročne)

Ciele

Cieľom vyučovania výtvarnej výchovy je rozvíjať zmyslové vnímanie, pozornosť a predstavivosť. Prostredníctvom výtvarných činností žiaci získavajú základné zručnosti, poznatky a výtvarné skúsenosti, oboznamujú sa s výtvarným dielom prostredníctvom ilustrácií a reprodukcií výtvarných diel. Dôležité miesto vo výtvarnej výchove má výchova k zmyslu pre krásu prírody a pestovanie vzťahu k ochrane prírody.

Obsah

Ciele výtvarnej výchovy v 2. ročníku tranzitívnej triedy sa realizujú v troch tematických celkoch:

1. Výtvarné osvojovanie skutočnosti

Tematické práce

Výtvarné osvojovanie prírody

Výtvarné a technické osvojovanie predmetov

2. Experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami, základy konštruovania

Farba a kontrast

Dekoratívne práce

Modelovanie a organizácia priestoru

Základy konštruovania

3. Výtvarné umenie a životné prostredie

Proces

Pri výtvarnej výchove vychádzať z komplexného videnia a chápania výtvarného vyjadrovania, v ktorom sa spája poznávacia, praktická a estetická stránka.

Výtvarné prejavy majú vychádzať zo spontánneho detského prejavu a z citových zážitkov žiakov. U žiakov prebúdzajú radosť z experimentovania s farbami, tvarmi a rozličnými materiálmi, rozvíjať medzipredmetové vzťahy (nadväznosť na vecné učivo, pracovné vyučovanie). Výtvarná výchova nadväzuje na písanie, v rámci jej obsahu učiva si žiaci precvičujú grafomotorické zručnosti, precvičujú jemnú motoriku.

Pri triedení a porovnávaní predmetov začínať s dvomi druhmi materiálov a predmetov, ktoré postupne pridávame.

Jednotlivé činnosti uskutočňujeme hrovou formou v uvoľnenej atmosfére.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>1. Výtvarné osvojovanie skutočnosti</p> <p>Tematické práce. Výtvarné osvojovanie prírody. Výtvarné a technické osvojovanie predmetov.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Výtvarne stvárať námety zo života detí a dospelých (hry na ihrisku, doma pri obede...) • Jednoduchou kresbou vyjadriť (ilustrovať) obsah známych rozprávok a rečovník. • Rozlíšiť tvarovo, farebne a štruktúrou odlišné prírodné materiály a dotvárať ich (odtláčať, vtláčať do vhodných materiálov, prenášať na plochu a pod.). • Kresbou, maľbou, modelovaním vedieť zobraziť predmety rôzneho tvaru, funkcie a materiálu (predmety dennej potreby..). • Poznať vlastnosti prírodného a syntetického materiálu (pevnosť, pružnosť, štruktúra), výtvarne ho kombinovať a dotvárať. • Nadobudnúť zručnosť v technických činnostiach (oddeľovať materiál trhaním, lámaním, strihaním). 	<p>Vytvárať situácie a možnosti na pozorovanie v prírode, porovnávať predmety a javy. Rozhovor o pozorovaniach: Čo ma najviac zaujalo a prečo? Rozvíjať u žiakov estetické vnímanie a cítenie, hľadať a objavovať súvislosti medzi javmi, predmetmi, osobami, situáciami. Podporovať vlastný individuálny prejav a výtvarné stváranie skutočnosti žiakmi.</p> <p>Poskytnúť tematicky a výtvarne vhodný materiál k výtvarnému vyjadreniu (známe rozprávky, rečovníky, riekanky).</p> <p>Jednotlivé činnosti spájať s konkrétnym výtvarným vyjadrením alebo výrobkom (strihanie – dážd; trhanie – snehové vločky...).</p>	<p>Papiere na kreslenie, plastelína, temperové farby, štetce na maľovanie, nožnice, farebné kriedy, ceruzky, lepidlo, voskové pastelky, kartóny, farebné papiere, sada papierových skladačiek, prírodný materiál... Veľká kniha pre malých majstrov I. – modelovanie. Veľká kniha pre malých majstrov IV. – „To dokáže každý majster“.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>2. Experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami, základy konštruovania</p> <p>Farba a kontrast. Dekoratívne práce. Modelovanie a organizácia priestoru. Základy konštruovania.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozoznávať farby rôznej hustoty – zapúšťaním do vlhkého podkladu hľadať podobnosti a rozdiely (rozliate mlieko, olejová škvrna...). • Na ploche vedieť usporiadať geometrické prvky (vystrihovanie, aranžovanie, nalepovanie). • Skúmať a vedieť charakterizovať vlastnosti (pevnosť, tvárnosť, súdržnosť) rozličných plastických materiálov (hlina, plastelína, modurit, cesto...). • Vymodelovať skutočné predmety (tanier, lopta...) i podľa vlastnej fantázie. • Vedieť vytvárať konštrukcie zo stavebníc, odpadového materiálu a z piesku (plot, záhrada, sídlisko...). 	<p>Umožniť deťom experimentovať s farbou, s blatom, vodou, pieskom. Skúmať vlastnosti predmetov vyrobených z rôznych materiálov. Učiť žiakov využívať rôzny materiál k výtvarnému stvárneniu, estetickému dotvoreniu.</p>	<p>Rôzny prírodný a odpadový materiál (zvyšky papiera, látok, predmetov...).</p> <p>Stavebnice – plastová, detská drevená stavebnicová skladačka...</p> <p>Kartóny, škatule, nožnice, lepidlo.</p> <p>Veľká kniha pre malých majstrov II. – tvorivé maľovanie.</p> <p>Veľká kniha pre malých majstrov III. – experimenty pre deti.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
3. Výtvarné umenie a životné prostredie	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť opísať ilustráciu postupne od dejového popisu a charakteristiky postáv k vyjadreniu vzťahu a priestoru. • Poznať ľudové a súčasné hračky – handrová bábika, lego a pod. • Vedieť sa sústrediť na pozorovanie jednotlivých scenérií v prírode (stromy, kvety atď.). • Vedieť porozprávať o vlastných o dojmoch z pozorovaní: Čo na mňa zapôsobilo a čím. 	<p>Založiť kútik detských kníh, čítanie na pokračovanie, požičiavanie kníh domov, týždeň rozprávok v spolupráci s rodinou... Vystaviť pôvodné a moderné hračky. Tradičné hračky (rómske, slovenské...).</p>	<p>Leporelá, rozprávkové knihy pre deti. Hračky – domino, detský kočiarik, bábika v perinke, domček pre bábiku, nákladné auto...</p>

Pracovná výchova
2. ročník
(2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne)

Ciele

Cieľom pracovného vyučovania v 2. ročníku tranzitívnej triedy je nadviazať na učivo v 1. ročníku a precvičovať základné zručnosti a poznatky v oblasti poznávania rôznych druhov materiálov (papier, kartón, materiál na modelovanie, prírodniny, textil), stavebníc, náradia (pestovateľské práce, domácnosť, sebaobsluha...).

Obsah

Ciele pracovnej výchovy v 2. ročníku tranzitívnej triedy sa realizujú v rámci nasledujúcich tematických celkov:

1. Práce v dielni

- Práce s drobným materiálom
- Modelovanie
- Práce s papierom a s kartónom
- Montážne a demontážne práce

2. Pestovateľské práce

3. Práce v domácnosti a sebaobsluha

- Sebaobsluha a osobná hygiena
- Šitie

Proces

Pri plnení cieľov pracovného vyučovania vychádzať z prirodzených podmienok žiakov (kultúrne zvláštnosti, sociálne podmienky).

Pri poznávaní predmetov dodržiavať metódu názornosti a postupnosti, žiakov viesť k tomu, aby okrem názvu a opisu predmetov poznali jeho účel a vedeli ho použiť.

Pri osvojovaní a precvičovaní pracovných činností uplatňovať zásadu sústavnosti a postupnosti. Metódou emocionálnej a sociálnej podpory (akceptovanie, pozitívny postoj učiteľa, pozitívna perspektíva) viesť žiakov k návyku vytrvať a dokončiť začatú pracovnú činnosť.

Pri výbere a usporiadaní učiva rešpektovať súčasný trend vývoja technického vzdelávania, vývinové osobitosti žiakov a nadväznosť učiva na iné vyučovacie predmety.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>1. Práce v dielni</p> <p>Práce s drobným materiálom. Modelovanie. Práce s papierom a s kartónom. Montážne a demontážne práce.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Vedieť pracovať s rôznym materiálom – drevka, látky, korok, papier, nite, prírodný materiál... • Vedieť zhotoviť jednoduché výrobky – napríklad vlak, nábytok, obrázok. • Vedieť manipulovať s materiálom na modelovanie – miesiť, valkať, guľať, vyťahovať, odberať, pridávať a vytvárať základné tvary. • Vedieť vymodelovať jednoduché predmety – valčeky, šišky, placky,... • Zvládnuť modelovanie predmetov zostavených z viacerých častí (košík s ovocím, železničná trať..). • Vedieť použiť pri modelovaní rôznych materiálov – drevka, špajdle, papier, špáradlá, piesok...). • Zvládnuť skladanie, vytrhávanie, strihanie, nalepovanie, zlepovanie, rezanie, obkreslo- 	<p>Zaraďovať opakovanie činností z 1. ročníka - skladať, spájať, triediť podľa farby a tvaru stavebnice, navliekať korálky, ohýbať pružný materiál, strihať a zlepovať papier, rozlišovať prírodný a umelý materiál. Po prvom stretnutí so stavebnicou (napríklad Lego Dacta, stavebnice s náučným cieľom) je dôležité poskytnúť žiakovi dostatok času na to, aby oboznámili s jej časťami a konštrukčnými možnosťami.</p> <p>Žiakovi umožniť účasť na hre so stavebnicou, pričom aj prizerajúci žiak je potenciálnym spoluautorom.</p> <p>Žiakovi predkladať nové podnety, ďalšie možnosti hľadať funkcie modelov.</p> <p>Využívať hru s modelmi na poskytovanie informácií o svete, na experimentovanie s nadobudnutými vedomosťami, na vyrovňovanie sa</p>	<p>Materiál na modelovanie – plastelína, hlina, cesto, modurit. Drobný materiál – drôt, drevo, Profesie 1-3 (sada obrázkov). Kniha – Z dielne malých majstrov. Sada papierových skladačiek – modely hračiek na dotváranie</p>

	<p>vanie tvaru podľa šablóny (zvieratá, stromy, bábiky...).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vedieť zostavovať zo stavebníc rôzne modely podľa predlohy (domy, ploty, nábytok...). 	s príjemnými i nepríjemnými pocitmi.	
--	---	--------------------------------------	--

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
2. Pestovateľské práce	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať podmienky pre život rastlín (voda, vzduch, svetlo, teplo, pôda). • Vedieť ošetrovať izbové rastliny (polievať, kypriť..). • Pestovať zeleninu (siať do riadkov, pretrhávať, zalievať...), pracovať s lopatkou, motykou, hrabľami. 	<p>Starostlivosť o rastliny v triede, klíčenie semien, hrachu, fazule, klíčenie obila.</p> <p>Rozdeliť medzi deti starostlivosť o jednotlivé kvety.</p> <p>Vykonávanie prác zamerať na ich vyústenie do finálneho produktu (mrkva, fazuľa a pod.)</p>	<p>Pracovný materiál a náradie.</p> <p>Obrázkový materiál – Jar, leto, jeseň, zima.</p> <p>Ovocné stromy – sada obrázkov.</p>

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>3. Práce v domácnosti a sebaobsluha</p> <p>Sebaobsluha a osobná hygiena. Šitie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Poznať náradie a pomôcky k sebaobsluhu a k prácam v domácnosti (riad, obrúsky, príbory, metla, prachovka, kefa na topánky, krém, toaletné mydlo, kefa na zuby, pasta, hrebeň, vreckovka...). • Poznať a vedieť prakticky uskutočňovať hygienické návyky (umyť si ruky, tvár, čistiť si zuby, česať sa, používať vreckovku, čistiť si topánky, utierať a uložiť riad, pomáhať pri stolovaní, zametať, utierať prach). • Zvládnuť prípravné práce na šitie (preťahovanie bužírky, prepichávanie vyznačených bodov na kartóne ihlou). 	<p>K osvojeniu poznatkov a zručností využiť rečňovanky a riekanky, piesne a básne, dramatické hry a pantomímu (hra na zrkadlo, domácnosť...). Využiť príbehy z literatúry, rozprávky, bájky (J. Pavlovič: Na návšteve, Svinka špinka atď.). Pomocou rómskeho asistenta postupne opakovať a upevňovať jednotlivé zručnosti.</p>	<p>Predmety dennej potreby a hygieny, náradie a pomôcky na upratovanie, šitie. Sady kariet: Pomáham doma, Jednoduché obliekanie.</p>

Telesná výchova
2. ročník
(3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne)

Ciele

Cieľom telesnej výchovy v 2. ročníku tranzitívnej triedy je postupný prechod od spontánných pohybových aktivít k prevažne riadenej činnosti s postupným narastaním súťaživých činností a športových prvkov. U žiakov podporovať správne držanie tela, pri športových aktivitách upevňovať základné hygienické návyky, pri cvičení dodržiavať zásady bezpečnosti, formulovať kladný postoj k pohybovým aktivitám v škole i mimo nej.

Obsah

Ciele telesnej výchovy v 2. ročníku tranzitívnej triedy sa realizujú prostredníctvom nasledujúcich tematických celkov:

Poradové cvičenia
Prípravné, kondičné,
koordinačné, kompenzačné a relaxačné cvičenia
Pohybové hry
Rytmická gymnastika a tanec
Základy atletiky
Základy športových hier

Proces

Obsah, metódy a organizačné formy v telesnej výchove majú rešpektovať všestranný rozvoj žiaka, zásady hygieny a bezpečnosti pri cvičení.

Poradové, prípravné, kondičné a relaxačné cvičenia sa podľa potreby uplatňujú na každej vyučovacej hodine, ostatné formy činností, ako základy športových hier a prvky športovej gymnastiky tvoria obsah vyučovacej hodiny podľa určeného cieľa.

Výšku telovýchovného náradia je potrebné podľa výšky a schopnosti žiaka upraviť.

Pri cvičeniach sa odporúča vytvoriť dobrú atmosféru, prihliadať na predchádzajúci vývin, životné podmienky, zdravotný stav a motiváciu k cvičeniu u žiaka.

Tematický celok/obsah	Očakávané vedomosti, zručnosti a spôsobilosti žiakov	Metodické odporúčania	Pomôcky a materiály
<p>Poradové cvičenia. Prípravné, kondičné, koordináčné, kompenzačné a relaxačné cvičenia. Pohybové hry. Rytmická gymnastika a tanec. Základy atletiky. Základy športových hier.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Orientovať sa v terminológii povelov a poradových cvikov – základný postoj (pohov, pozor), nástup do radu a do zástupu. • Osvojiť si základnú terminológiu – časti tela, polohy častí tela, celého tela; názvy základného telovýchovného náradie – (švihadlo, lano, lopta, lavička, debna...). • Pri cvičení s náradím i bez neho zvládnuť rôzne druhy chôdze, behu, lezenie, výskoky, poskoky, vystupovanie na lavičku, vyliezanie). • Vedieť správne uplatňovať hygienické zásady pri cvičeniach. • Poznať možné riziká ako aj možné vplyvy cvičení na človeka (naťahovacie, dýchacie, rehabilitačné, relaxačné cvičenia). • Vedieť dodržať pravidlá hry. • Zvládnuť jednoduché prvky gymnastiky a cvičenie s hudbou a s tancom (cvičenia 	<p>Opakovane vysvetľovať správny postup pri jednotlivých cvičeniach (izolované pohyby a úkony) za pomoci rómskeho asistenta sústavne dohliadať na bezpečnosť žiakov.</p> <p>Telesné cvičenia motivovať hrami a dramatickými situáciami: Sme vojaci, športovci na pretekoch a pod.</p> <p>Cvičenia uskutočniť v atmosfére radosti a dobrovoľnosti (niektorí žiaci potrebujú cvičenie najprv vidieť, aby sa odvážili ho uskutočniť).</p> <p>Pri hre rozvíjať súčinnosť žiakov a schopnosť oceniť víťaza.</p> <p>Pohybovými aktivitami posilňovať sociálne zručnosti žiaka – aktivita „Žmurkaná“ (schopnosť komunikovať neverbálne, uvedomovať si pohyby tela, kooperovať bez slov).</p> <p>„Neviditeľná pastelka“ – žiaci sú vo dvojiciach, jeden uvoľnene leží na bruchu, druhé mu prstom kreslí na chrbát napríklad geometrické tvary, písmená</p>	<p>Telovýchovné náradie, lopty, balóny...</p> <p>CD s cvičencami s hudbou i bez hudby.</p> <p>Magnetofónové nahrávky pochodových i tanečných piesní a inštrumentálnych skladieb.</p>

	<p>s loptou, švihadlom, vyrovnané držanie tela, tanečný krok...).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zvládnuť prípravné hry s atletickými prvkami (beh na určitú vzdialenosť, preskok nízkej prekážky, skok do diaľky s rozbehom, hod do diaľky s loptičkou). • Osvojiť si elementárne zručnosti pri hre s loptou (držanie, hádzanie, chytanie, prihrávanie, beh s loptou v pohybe, výkop na loptu, prihrávky s loptou). • Poznať základné pravidlá spolupráce pri loptových hrách – futbal, vybíjaná, basketbal. 	<p>a pod.).</p> <p>Touto aktivitou rozvíjať citlivosť na dotyky, kooperáciu medzi žiakmi, schopnosť taktilnej diferenciácie (žiaci zároveň relaxujú). Aktivitu možno použiť na upokojenie atmosféry v triede a prípravu na ďalšie aktivity (čítanie, písanie). Osobitnú pozornosť venovať žiakom, ktorí majú problém dotýkať sa iných žiakov alebo prijímať dotyky.</p> <p>„Hádzanie loptičky alebo klbka“</p> <p>- hrou podporujeme pozitívnu sociálnu klímu v triede, pri rannej komunite alebo po ukončení hodiny. Zároveň rozvíjať schopnosť žiaka vyjadriť svoje názory a pocity voči k iným ľuďom, schopnosť oceniť aktivity iného žiaka, povedať, čo sa mu páčilo, čo nie. Je dôležité, aby každý žiak dostal loptičku a zažil pozitívnu spätnú väzbu.</p>	
--	--	---	--